Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 22 январь 1974 йил, сешанба ◆ № 18 (15.798). ◆ Баҳоси 2 тийин.

УЛУҒ ЛЕНИН ХОТИРАСИ

21 январь — Владимир Ильич Ленин вафотининг 50 йиллиги кунида Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлари улуғ доҳий Мавзолейини зиёрат қилиб, гулчамбар қўйдилар. Гулчамбарнинг қизил лентасига шу сўзлар ёзилган: «Гениал йўлбошчи ва устоз Владимир Ильич Ленинга. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети».

Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев ўртоқлар бир минут сукут сақлаб, Коммунистик партия ва Совет давлати асосчисининг порлоқ хотирасини ҳурматлаб эсга олдилар.

КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг раиси Г. Ф. Сизов, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари В. Э. Димшиц, В. А. Кириллин, М. А. Лесечко, В. Н. Новиков, И. Т. Новиков, З. Н. Нуриев, Л. В. Смирнов, Н. А. Тихонов, СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси А. П. Шитиков ва СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси Ё. С. Насриддинова, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе ҳам В. И. Ленин Мавзолейини зиёрат қилдилар.

(ТАСС).

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми тўғрисида
ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленуми қарорларини барча совет кишилари каби Ўзбекистон коммунистлари, меҳнаткашлари ҳам қизғин маъқулламоқдалар. Партия активларининг йиғилишларида, партия конференцияларида Пленум қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумдаги нутқида баён этилган қоидалар ва хулосалар партияни, бутун совет халқини иқтисодий, социал ва маданий қурилишнинг, ташкилотчилик ва сиёсий ишларни янада кучайтиришнинг ҳар томонлама асосланган аниқ программаси билан қуроллантирганлиги якдиллик билан таъкидланмоқда. Йиғилишлар ва конференцияларнинг қатнашчилари республикадаги барча меҳнаткашларнинг фикри-зикрини ва ҳис-туйғуларини ифодалаб, КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси ва шахсан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг партия XXIV съезди ленинча йўлини амалга ошириш соҳасидаги ички ва ташқи сиёсатини, совет жамиятини янада ривожлантиришнинг етилган актуал проблемаларини ишлаб чиқиб, рўёбга чиқариш соҳасидаги амалий фаолиятини қизғин қўллаб қувватламоқдалар.

КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорларидан, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидан руҳланган Ўзбекистон меҳнаткашлари беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш учун мусобақани тобора кенг авж олдирмоқдалар, ишлаб чиқаришнинг қўшимча резервларини қидириб топиб, ишга солмоқдалар.

21 январь куни Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XIV пленуми ўз ишини бошлади. Пленум кун тартибида: «КПСС Марказий Комитети 1973 йил декабрь Пленумининг якунлари ва республика ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришни янада жадаллаштириш соҳасида Ўзбекистон партия ташкилотининг вазифалари» деган масала бор.

Шу масала юзасидан пленумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ доклад қилди.

Докладни муҳокама қилишда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. МУСАХОНОВ, Қорақалпоғистон область партия комитетининг иккинчи секретари Б. А. НОВИЦКИЙ, Андижон область партия комитетининг биринчи секретари Б. РАҲИМОВ, Ўзбекистон ССР пахта тозалаш саноати министри В. У. УСМОНОВ, Қашқадарё область партия комитетининг биринчи секретари Р. ҒОЙИБОВ, Самарқанд область партия комитетининг иккинчи секретари В. П. КУКСЕНКО, Сирдарё район партия комитетининг биринчи секретари М. КАРИМОВ, Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Ш. ШАМСУДДИНОВ, «Ташсельмаш» заводининг расточник-токари Б. В. ЕФРЕМОВ, Ўзбекистон ССР қишлоқ қурилиши министри Х. М. НОСИРОВ, Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари Н. М. МУРОДОВ, Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари М. ХУДОЙБЕРГАНОВ, Жиззах областидаги 1-«Ғаллаорол» совхозининг директори В. Е. ВАСИЛЬКОВ, Самарқанд шойи тўқиш фабрикасининг тўқувчиси Г. Қ. ВИХЛЯЕВА, Андижон область, Пахтаобод районидаги Энгельс номли колхоз раиси М. ҚОДИРОВА ўртоқлар қатнашдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми ўз ишини давом эттиради.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати раҳбарлари В. И. Ленин Мавзолейига гулчамбар қўйдилар.

А. Пахомов фотоси («Правда»).

ЕР САХОВАТИ

Колхозимиз ер шароитида пахта етиштириш катта меҳнат ва куч-ғайрат талаб қилади. Экин майдонларимизнинг тенг ярми сув бориши қийин бўлган адирликлардан иборат. Яна бир қийинчилик томони, районимиздаги мавжуд сув шохобчаларининг энг охири бизга тўғри келади. Шунинг учун ҳам колхозимиз яқин йилларгача қолоқ хўжаликлардан саналарди. Масалан, 1970 йилгача бўлган сўнгги 10 йил ичида пахта тайёрлаш плани [illegible] бажарилган, холос. Бу ўринда 1970 йилда ҳар гектар ердан атиги 18 центнерга етар-етмас пахта йиғиштириб олинганини айтиб ўтиш кифоя.

Колхоз правлениеси, партия комитети, мутахассислар ва барча колхозчиларимиз қолоқликка барҳам бериш учун курашни ўз олдиларига биринчи галдаги вазифа қилиб қўйдилар ҳамда шу масала юзасидан махсус тадбирлар ишлаб чиқдилар. Биз пахта етиштиришни кўпайтиришда ҳамма воситалардан фойдаланиш, жумладан, бу борадаги ишимизга тўғаноқ бўлган асосий сабаблардан бири — сув танқислигини ўз имкониятларимиз ҳисобига бартараф этишни кўзда тутдик. Натижада кейинги 2 йил ичидагина 25 жойда артезиан қудуқ қазилди ва улар ёрдами билан ёз ойларида секундига 600 литр қўшимча сув олиш имкониятига эга бўлдик. Бундан ташқари 2 та насос ишга туширилди. Умуман, насос ва артезиан қудуқлари шарофати туфайли 1 минг гектар майдонда сув таъминоти яхшиланди.

Биз пахтачиликни ривожлантириш учун курашар эканмиз, агротехникани такомиллаштиришга, алмашлаб экиш системасига қатъий амал қилиб боришга ҳам алоҳида эътибор бердик.

Юқорида амалга оширилган тадбирлар ўзининг қувончли самарасини берди. Шуни қувонч билан айтиш мумкинки, колхозимиз райондаги илғор хўжаликлар қаторидан ўрин олди. Мисли кўрилмаган сув танқислиги юз берган 1973 йилда ҳам пахтадан мўл ҳосил етиштирдик ва ҳар қачонгидан кўра баракали хирмон кўтардик. 1600 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 33 центнердан ҳосил олиб, «оқ олтин» тайёрлаш [illegible]. Сўнгги 3 йил ичида ҳосилдорлик 15 центнерга кўтарилди.

Бу давр мобайнида колхозимизда пахта етиштиришнинг ажойиб усталари етишиб чиқди. Абдумалик Раҳимов бошлиқ бригада аъзолари [illegible] 70 гектар ердан ҳар гектаридан 54 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олдилар. Қурбонали Абдувалиев, Усмонали Нурбоев, Турдиали Шокиров ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригадаларнинг коллективлари ҳам 47-50 центнердан ҳосил кўтардилар. Умуман, колхозимиздаги 8 та бригадада ҳосилдорлик 40 центнердан ошди.

«Ҳаракат — баракат» деганларидек, хўжалигимиз, иқтисодий томондан ҳам мустаҳкамланди. Агар 1970 йилда қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоғидан келган даромад аранг 2 миллион сўмга етган бўлса, 1973 йилда бу кўрсаткич 3 миллион 600 минг сўмни ташкил этди. Шу давр ичида рентабеллик 13 процентдан 37 процентга кўтарилди.

Партия ва ҳукуматимиз пахта етиштиришни янада кўпайтириш вазифасини қўймоқда. Шу нуқтаи-назардан қараганда, пахтачиликни ривожлантириш бўйича эришган ютуқларимиз бизни қаноатлантирмайди. Имконият ва резервларимизни ҳисоб-китоб қилиб кўрганимизда ҳосилдорликни ва ялпи пахта миқдорини яна анча кўпайтириш мумкин эканлиги аниқланди.

Масалан, беш йилликнинг учинчи йилида 600 гектар майдонда колхознинг ўртача кўрсаткичидан паст ҳосил етиштирилди. Шу ҳисобдан 250 тонна пахта кам тайёрланди. Бунинг асосий сабаби, ўша майдонларда сув етарли бўлмади. Бинобарин, биз ҳозирдан бошлаб бу масалани ҳал этиш ҳаракатига тушдик. Қўшимча равишда 10 та артезиан қудуқ кавлаймиз ва 1 та насос станциясини ишга туширамиз.

Янгидан бунёд қилинадиган сув иншоотлари [illegible] янги ерлар ўзлаштирилади. [illegible] 150 гектар ер ўзлаштирилди. [illegible] 1974 йилда [illegible] 400 тонна [illegible] центнерга етади.

1974 — 1975 йилларда сув таъминотини тагин ҳам яхшилаш ва янги ер ўзлаштиришни [illegible] 250 гектар ер қишлоқ хўжалик оборотига киритилади. [illegible] пахта майдони 100 гектар [illegible] анча кўпроқ «оқ олтин» тайёрлаш имкониятига эга бўлади. Чунончи, 1971 йилда план бажарилмаганлиги оқибатида давлатдан 700 тонна пахта қарздор бўлиб қолган эдик. 1972—1973 йилларда қарз қопланганлигидан ташқари топшириққа қўшимча 1300 тонна «оқ олтин» тайёрлашга эришдик. Навбатдаги 2 йил ичида эса планга қўшимча равишда яна 3 минг тонна пахта тайёрлаймиз ва шу тариқа беш йиллик планни анча ортиғи билан адо этишга муваффақ бўламиз.

Колхозимиз аъзолари шу кунларда эзгу ният йўлида курашни қизғин бошлаб юбордилар. Қишки агротехника тадбирлари омилкорлик билан амалга oширилапти. Ерлар сифатли шудгорлаб қўйилди. Ҳайдов олдидан тупроқ структурасига қараб ерга маҳаллий ва минерал ўғит солдик. Ҳозир яхоб беряпмиз. Хуллас, биз барча резерв ва имкониятларни ишга солиб, пахта етиштиришни янада кўпайтириш чорасини кўрамиз.

Буважон ҲУСАИНОВ,
Чуст районидаги Ленин номли колхоз раиси, республикада хизмат кўрсатган пахтакор.

ГУЛЧАМБАРЛАР ҚЎЙИЛДИ

Бундан ярим аср муқаддам инсониятнинг улуғ доҳийси, Коммунистик партиянинг ва жаҳонда биринчи социалистик давлат асосчиси Владимир Ильич Лениннинг қалби уришдан тўхтади. 21 январда Тошкентда пролетар революцияси йўлбошчиси номи билан аталган майдонда Ильич ҳайкалига гулчамбарлар қўйиш марoсими бўлди.

Бу марoсимда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, область партия комитетлари биринчи ва иккинчи секретарлари, республика министрлари, республиканинг бошқа раҳбар ходимлари қатнашдилар.

Шу куни область марказларида, Ўзбекистоннинг бошқа шаҳар ва посёлкаларида В. И. Ленин ҳайкалларига гулчамбарлар қўйилди.

(ЎзТАГ).

А. А. ГРОМИКО ЕРЕВАНДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

ЕРЕВАН. 20 январь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико бугун Севан кўлида бўлди.

А. А. Громико Ереванда жўнаб кетди.

Аэропортда А. А. Громикони Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Е. Кочинян, Арманистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. Х. Арутюнян, Арманистон ССР Министрлар Советининг Раиси Г. А. Арзуманян, Арманистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар, республика партия ва совет органларининг бошқа раҳбар ходимлари кузатиб қолдилар.

А. А. Громико шу куни Москвага қайтиб келди.

П. Н. ДЕМИЧЕВ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари П. Н. Демичев 21 январда Москвага қайтиб келди. (ТАСС).

ПОЙТАХТ ОБЛАСТИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ИЛҒОРЛАРИНИНГ СЛЁТИ

19 январда Тошкент область партия комитетининг мажлислар залида беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йили социалистик мусобақаси ғолиблари бўлган ишлаб чиқариш илғорларининг слёти бўлиб ўтди. Слёт қатнашчилари Тошкент области меҳнаткашлари 1973 йилги социалистик мажбуриятларни бажариш якунлари ва КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати муносабати билан беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йилига мажбуриятларни муҳокама қилдилар.

Слёт қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошлиқ КПСС ленинчи Марказий Комитети Сиёсий бюросини баланд руҳ билан фахрий президиумга сайладилар. Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов доклад қилди.

Сўзга чиққан нотиқлар 1974 йилда Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига [illegible] туфайли меҳнат ғайрати ошганлиги тўғрисида гапирдилар.

КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили учун янги социалистик мажбуриятлар қабул қилинди. 1974 йил давлат планини 25 декабрда бажариш [illegible]. Шу Ленин ордени [illegible] меҳнаткашлари Иваново ва Сирдарё областларининг меҳнаткашлари билан анъанавий мусобақани ва дўстликни давом эттирадилар.

Слёт ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин иштирок этди. (ЎзТАГ).

УЗБЕКИСТОН ССР, НАМАНГАН ОБЛАСТЬ, НАМАНГАН РАЙОНИДАГИ «ПАРТИЯ XXII СЪЕЗДИ» КОЛХОЗИНИНГ СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ АБДУРАҲМОН ЖУРАЕВ БОШЛИҚ БРИГАДАСИ АЪЗОЛАРИНИНГ
СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Бизнинг уруғчилик бригадамиз КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини амалга ошириш учун кураша бориб, тўққизинчи беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилини муваффақиятли якунлади. Ўтган йили 75 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 43,5 центнердан пахта йиғиб олиб, ялпи ҳосилни 326 тоннага етказдик.

Бригадамиз аъзолари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатини баланд руҳ билан кутиб олдилар. Мурожаатда баён қилинган вазифалар асосида биз меҳнат унумдорлигини, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш борасида янги ички резервларни қидириб топиб, фойдаланишга, кам чиқим қилиб кўпроқ пахта етиштиришга аҳд қилдик. Бригадамиз 1974 йилда 85 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнерга етказиб пахта ҳосили кўтариш ва ялпи ҳосилни 425 тоннага етказиш, ёки 1973 йилда йиғиб олинганига нисбатан салкам 100 тонна кўпайтириш учун муқобил план қабул қилди.

Зиммамизга олган социалистик мажбуриятларни амалий иш билан мустаҳкамлаётирмиз: шудгорлаш ишларини ўз вақтида ўтказдик, экиш техникаси ремонтини тугаллаётирмиз, юқори сифатли уруғ тайёрлаётирмиз, курслар ва семинарларда ўз билимларимизни ошираётирмиз.

Биз ўз меҳнатимиз билан беш йиллик топшириқларини муваффақиятли суратда бажаришга муносиб ҳисса қўшишга астойдил аҳд қилганмиз.

Социалистик мажбуриятлар бригада аъзоларининг умумий йиғилишида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

НАМАНГАНда область саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа ходимларининг партия-хўжалик активи йиғилиши бўлди. Наманган область партия комитетининг секретари Х. Мақсудхоновнинг 1973 йил иш якунлари ва КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленуми қарорларида, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатида белгиланган программани муваффақиятли равишда бажариш вазифалари тўғрисидаги доклади муҳокама қилинди.

Актив йиғилиши КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1974 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисида»ги қарорига жавобан, областнинг барча меҳнаткашлари номидан беш йилликнинг белгиловчи йилига социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар.

(ЎзТАГ).

СУРХОНДАРЁЛИКЛАРНИНГ МЕҲНАТ МАРРАСИ

ТЕРМИЗ, 21 январь. (**ЎзТАГ мухбири**). 1973 йил социалистик мусобақасида ғолиб чиққан ишлаб чиқариш илғорларининг область кенгаши бўлиб ўтди. Кенгаш қатнашчилари ўз коллективлари номидан гапириб беш йиллик тўртинчи йили планини саноатда 23 декабрда, қурилишда 26 декабрда бажариш, пландан ташқари 7 миллион сўмлик маҳсулотни реализация қилиш мажбуриятини олдилар.

Бу кенгашда Сурхондарё область партия комитетининг иккинчи секретари В. К. Михайлов доклад қилди. Кенгашда беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилидаги ишлар якунланди. КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан меҳнат мусобақасини кучайтириш йўллари белгиланди. Қашқадарё областининг меҳнаткашлари билан анъана бўлиб қолган мусобақани давом эттириш ҳақида қарор қабул қилинди.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯЛАРИДА

ТАШАББУС, ТАШКИЛОТЧИЛИК, ТАРАҚҚИЁТ

АНДИЖОН

Конференция очилиб, унинг ишчи президиумини кўрсатиш учун сўз таниқли машинасоз ишчи Қобилжон Мўминовга берилади. Минбарга ўрта ёшлардаги истараси иссиққина бир киши чиқиб кела бошлади. Унинг кўксида олтин юлдуз ярқирар, чеҳраси ҳам шундай очиққина эди. Уни Андижон коммунистлари яхши танишади. Қобилжон уларнинг кўз ўнгида ўсиб-улғайди. Оддий ишчиликдан цех бошлиғи даражасига кўтарилди. Беш-ўн йил эмас, 32 йил бир жойда ишлаб, қадр топди. Номи эл оғзига тушди. Ўзи Иттифоққа танилди. Эндиликда донғи дунёга кетган, чет эл мамлакатлари жаҳон бозорида ёқтириб харид қилаётган Андижон дизелларининг тўкислигида унинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Ҳар битта янги дизель ишлаб чиқаришга қўйилишдан олдин унинг қўлидан ўтарди. У янги деталнинг нусҳа-моделини ясаб берарди. Бу ҳам бир санъат, ҳамманинг қўлидан келавермайдиган иш. Қобилжон ака шу санъатнинг шайдоси, шу ишнинг фидокори эди. Шу фидокорлик, коммунистга хос ташаббускорлик унга бахт-иқбол келтирди. СССР Олий Советига депутат бўлди, халқ хизматини ўтади. Шаҳарком аъзоси бўлди, ташкилотчилик ишлари қилди. Тиниб-тинчимади. Шогирд орттирди, тажрибасини ёшлардан аямади. Хизматлари муносиб тақдирланди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони бўлди. Шу боисдан ҳам у минбарга чиқиб бораркан, бутун делегатлар гулдурос қарсаклар билан уни олқишлашарди.

Қобилжон конференциянинг ишчи президиумига биринчилар қаторида ўзига ўхшаган оддий, ташаббускор коммунистларни кўрсатди. Улар орасида ўтган мавсумдаги теримда жасорат кўрсатган Обиджон Акбаров ҳам бор эди.

Энди Обиджонни ҳамма танийди. Бутун республика билади. У республика меха- [illegible]

ўтган йили гектаридан 18 центнер ҳосил олинган ерлардан 30 центнерлик хирмон кўтаришга аҳд қилдилар. Обиджоннинг чақириғи коммунистларнинг юрагига ўт солди. Хўжаликлардан, районлардан ташаббускорлар бригада-бригада бўлиб чўлга отландилар. Обиджоннинг изидан Марказий Фарғонага кўчиб бордилар. Ҳозир Комсомолободда 10 та ана шундай ташаббускор бригада минг гектарлик ерда деҳқончилик қилишга тараддуд кўрмоқда. Бу ташаббусни область партия комитети маъқуллаб пахта ҳосилдорлигини ошириш резервларидан бири деб топди.

Область партия конференциясининг ишчи президиумида Обиджон сингари ташаббускор ишчи ва механизаторлар, ажойиб ташкилотчилар ўтиришарди. Конференция залида, делегатлар орасида янги қаҳрамонларни, шу беш йилликда номи элга танилган кишиларни учратдик. Улар орасида ўз бригадасида ҳосилдорликни 43 центнерга кўтариб, кечагина кўксига олтин юлдуз таққан Мақсудахон Умарова, ҳар сигирдан 5 минг литргача сут соғиб олиб, рекорд қўйган Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Озода Тўланова, 40 йилдан буён катта хўжаликка бош бўлиб, унинг экономикасини мустаҳкамлашда жонбозлик кўрсатиб келаётган Абдусамад Тиллабоев, Асакадан чиққан қаҳрамон Қобилжон Мирзаев, ўтган йили республика маккажўхорикорлари мусобақасида улоқни олган донгдор деҳқон Найни Маматқодировлар бор эди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, Андижон машинасозлик заводининг ишчиси Василий Тимохин ишчи президиумида конференцияга раислик қиларди. Мана шуларнинг ўзи Андижон коммунистлари орасида ажойиб ташаббускорлар ва ташкилотчилар армияси камол топаётганлигидан далолат беради.

Андижон область партия комитети эса қуйидан бўлаётган ҳар бир ташаббусни ўз вақтида илғаб олиб, уни қизғин қўллаб-қувватлаяпти. Ҳар бир янгилик, ҳар бир яхши тажрибани кенг ёйиб, кўпчиликнинг мулкига айлантирмоқда. Ташаббускорлар кеча эришган марра бугун кўпчилик учун оддий норма бўлиб қолаётир.

Конференцияда ҳисобот доклади қилган область партия комитетининг биринчи секретари **Б. Р. Раҳимов** ҳам, музокараларда сўзга чиққан нотиқлар ҳам эришилган муваффақиятлар область партия ташкилоти олиб борган жуда катта ташкилотчилик ишлари самараси эканлигини алоҳида кўрсатиб ўтдилар. Ҳақиқатан ҳам ҳисобот даврида жуда кўп янгиликлар содир бўлди. Обком пахтачиликни юксалтиришнинг янги резервларини очди. Илгари Марказий Фарғонанинг қўриқ ерларида кўчманчи бригадалар деҳқончилик қилган бўлса, энди бунга барҳам берилди [illegible]

лини тутди. Вилтга қарши курашда тўпланган бутун тажрибалар ишга солинди. Избосканликлар ташаббуси кенг қўллаб-қувватланди. Область хўжаликлари избосканликлар изидан бориб карталарни яхлитлаштиришга ва шу билан пахтачиликни комплекс механизациялаштиришга дадил кўчабошладилар. Натижада терим машиналарининг жавлон уриб ишлашига имкон очилди. Терим суръати ортиб, мавсум қисқарди. Айниқса ўтган йилда Андижон область партия комитети теримни ташкил қилишда тутган йўл ва тўплаган тажриба таҳсинга сазовордир. Терим қатъий график асосида олиб борилди. Коммунистлар иш бошида туриб, ўзлари ташаббус кўрсатдилар. Область меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев иштирокида Тошкентда ўтган пахтакор республикалар партия-хўжалик активининг йиғилиши қўйган вазифаларни бажара бориб, теримда мисли кўрилмаган суръатга эришдилар. Область пахтакорлари давлатга 25 минг тонна пахта топшириб, кунлик ўсишни 5 процентдан ошириб юбордилар. Ана шу суръат Андижон пахтакорларини олға чорловчи мезон бўлиб қолди. Область республикада биринчи бўлиб, 39 иш кунида пахта тайёрлаш планини бажарди. Мавсум охиригача планга қўшимча 115 минг тонна пахта тайёрланиб, ялпи ҳосилдорлик 588 минг тоннага етказилди. Бу билан Андижон пахтакорлари беш йиллик охирига мўлжалланган довонга чиқиб олдилар. Ўтган уч йилда давлатга пландан ташқари 300 минг тонна пахта топширилди. Эришилган бу катта ғалаба область пахтакорларининг қаҳрамонона меҳнати, область партия ташкилоти олиб борган катта ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишларнинг самарасидир. Улар коммунистларни, барча меҳнаткашларни партия XXIV съезди қарорларини изчиллик билан амалга оширишга сафарбар қила олдилар.

Илгари Андижон областида чорвачилик унутилган соҳа бўлиб, кўп йиллардан бери у пахтачиликдан кўрилган даромаднинг бир қисмини кемириб келарди. Кўп хўжаликларнинг раҳбарлари, партия ташкилотлари чорвачилик зарар келтирувчи тармоқ эканлигига кўникиб қолишган, ундан фойда кўриш мумкинлигига ишонмай қўйишган эди. Лекин область партия ташкилоти чорвачиликни ривожлантиришга қатъий киришди, таркиб топиб қолган қолоқ тушунчаларга зарба берди. Партия ташкилотларини, коммунистларнинг куч-ғайратини бу соҳани дадил кўтаришга сафарбар этди. Натижада областда чорвачилик мустаҳкам асосга қўйилди. Озуқа базаси, шароит бутунлай яхшиланди. Чорвачилик комплекслари қуриш бутун чоралар билан кучайтирилди. Энди областда чорвачилик фойда келтирадиган тармоқлар қа- [illegible]

...ишлаб чиқаришда моддий бойликлар яратмоқда. Партия йиғилишлари муҳокамасига қувватлардан самарали фойдаланиш, социалистик мусобақани ташкил этиш ва ривожлантириш каби масалалар қўйилмоқда.

Шунга қарамай, область саноат корхоналарида ишлаб чиқариш самарадорлигининг ошиб бориши талабга жавоб бермайди. 5 корхона уч йиллик планини бажара олмади. Бу корхоналар 3,1 миллион сўмлик кам маҳсулот ишлаб чиқардилар. Андижон трикотаж фабрикаси ҳалигача тўла қувват билан ишлаб кетолмаётир. Пойафзал фабрикаси ва нон комбинати партия ташкилотлари маҳсулот сифатини яхшилаш юзасидан етарли иш олиб бормаётирлар.

Капитал қурилишда ҳам жиддий камчиликлар мавжуд. 162-қурилиш тресги узоқ йиллардан бери план топшириқларини уддалай олмай келяпти. Областдаги жуда кўп қурилиш объектлари ва янги қувватларни ишга тушириш чўзилиб кетмоқда. Область партия комитети Андижон сув омбори қурилишини бутун чоралар билан тезлаштириши керак.

Халқ хўжалигида беш йилликнинг уч йилида эришилган ютуқлар сўнгги чўққи эмас. Бу фикрни докладчи ҳам, конференцияда сўзга чиққан делегатлар ҳам алоҳида таъкидлаб ўтдилар. Улар муваффақиятлар олдида эсанкирамаслик, хотиржамликка берилмаслик ҳақида, бутун илғор тажрибаларни оммалаштириш, ички резервларни ишга солиш, ташкилотчилик ишларини ҳар қачонгидан кучайтириш — 1974 йилнинг тиғиз планларини муваффақиятли бажаришнинг гарови эканлиги ҳақида гапирдилар. Конференция қатнашчилари қилинган ишларни жиддий таҳлил этиб, бутун диққат эътиборни янги резервларни очишга, камчиликларни бартараф этишга қаратдилар. Ишга бундай ёндашиш партия ташкилотининг етуклиги белгисидир. Шу жиҳатдан қараганда конференцияда сўзга чиққан делегатлар билдирган фикр-мулоҳазалар диққатга сазовордир.

Ленинск шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **Солижон Содиқов** кўпдан ҳал бўлмай келаётган проблемалар ҳақида гапирди. Республика планлаштириш ва лойиҳалаш ташкилотлари адресига танқидий фикрлар билдирди.

— КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми планлаштириш ва лойиҳалашда йўл қўйилаётган камчиликларга тезда барҳам бериш масаласини қўйди. Шаҳримизда йирик ун — тегирмон комбинати қурилмоқда. Республика Тайёрлаш министрлиги бу объектни 1973 йилда ишга туширишни белгилаган эди. Лекин корхонани ишга тушириш учун 1 миллион 800 минг сўмлик иш бажариш керак бўлсада, уни қураётган пудратчи ташкилотга 1 миллион 200 минг сўмлик маблағ ажратилди. Лойиҳада ҳам катта камчиликларга йўл қўйилгани кўриниб қолди. Натижада корхонанинг қурилиш қиммати 322 минг сўм ошиб кетди. Эндиликда лойиҳанинг сифатсизлиги туфайли технологик ускуналар монтажи бутунлай тўхтаб қолди. Лойиҳа қайта тузатилгандан кейин ускуналарнинг бир қисмини кўчириб олиб ташлашга тўғри келади. Оқибат-натижада бу корхонани ишга тушириш муддати яна бир йил орқага суриладиган бўлди. Бу хунук воқеа планлаштириш ва лойиҳалаш ташкилотлари учун сабоқ бўлиши, бундан тегишли хулоса чиқариб оли- [illegible]

...тининг секретари **В. Саенко** ва бошқа делегатлар эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш, 1974 йилнинг мураккаб ва тиғиз планларини бажариш борасида ташаббускорлик ва ташкилотчилик ишларини янада кучайтириш, коллективларнинг оширилган муқобил планлар олиб ишлаш мусобақасини бутун чоралар билан авж олдириш ва партия ташкилотларининг авангардлик роли, коммунистларнинг ижодий активлигини ошириш ҳақида гапирдилар.

Конференция область партия комитетининг ҳисобот давридаги фаолиятини қониқарли деб топди ва тегишли қарор қабул қилди.

Конференция ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Н. М. Матчонов** қатнашди ва нутқ сўзлади. Шунингдек, конференция ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг инспектори **К. З. Зайнутдинов** иштирок этди.

Конференцияда Андижон область партия комитетининг янги состави ва ревизия комиссияси сайланди. Шу куни область партия комитетининг ташкилий пленуми бўлиб ўтди. Пленумда **Б. Р. Раҳимов** область партия комитетининг биринчи секретари, **Б. А. Красников** обкомнинг иккинчи секретари, **М. Х. Муҳитдинов, И. Қурбонов, М. Раҳимов** обком секретарлари қилиб сайландилар.

А. ҚУРОНБОЕВ,
М. МАНСУРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

> **«Партия комитетларининг коммунистлар олдида ҳисоб бериши, аслини олганда, бутун халқ олдида берилган ҳисобдир... Партиянинг фаолияти тўғрисида партиялилар оммаси ва барча меҳнаткашларни кенг хабардор қилиб туриш партиямиз ҳаётининг принципи бўлиб, биз бу принципга оғишмай амал қилаверамиз».**
>
> **Л. И. БРЕЖНЕВ.**

ИШЧАНЛИК ВАЗИЯТИДА

ФАРҒОНА

Бу галги партия конференцияси тўққизинчи беш йилликнинг зарбдор уч йили якунланиб, коммунистик қурилишнинг янги босқичдаги вазифалари амалга оширилаётган, КПСС XXIV съезди қарорларини изчил бажариш учун умумхалқ мусобақаси ғоят кучайган шу қутлуғ кунларга тўғри келди. Фарғона области меҳнаткашларининг энг илғор, авангард қисми бўлган эллик минг коммунист номидан вакил бўлиб келган 552 делегатнинг ҳар бири ўзи меҳнат қилаётган коллективнинг, бутун область меҳнат аҳлининг фикр ва режаларини бу катта анжуманга олиб келди. Бу фикр ва режалар нималардан иборат? Биз конференция очилиши олдидан унинг бир қатор делегатларига ана шундай савол билан мурожаат қилдик.

— Бу анжуманда ўзимиз ҳамда партия ташкилотимиз кучини яна бир бор текшириб кўрамиз, уч йиллик тажрибаларни умумлаштирамиз, — деди Бувайда районидаги Карл Маркс номли колхоз пиллакори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Олияхон Султонова.

— Ҳали ҳал қилинмаган проблемалар калитини ўзаро фикрлашиб, излаб топамиз, — Ўзбекистон район партия комитетининг биринчи секретари Алихон Пайғамов шундай деди.

— КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарори ва КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатида қўйилган вазифаларни изчиллик билан оқилона бажариш йўл-йўриқларини белгилаб оламиз, — деди Фарғона тўқимачилик комбинатининг директори С. Абдуллаев.

Дарҳақиқат, партия конференциясининг бутун йўналишида ана шу уч коммунист айтганидек бутун область коммунистларининг, барча партия ташкилотларининг куч ва тажрибасини янги курашлар олдидан яна бир бор кўздан кечириб чиқиш, келгуси ишлар режасини тузиб олиш руҳи сезилиб турди. Ана шундай руҳ Ўзбекистон Компартияси Фарғона область комитетининг биринчи секретари **Ф. Ш. Шамсуддинов**нинг область партия комитетининг ҳисобот докладида ҳам, музокараларда сўзга чиққан делегатларнинг нутқларида ҳам ёрқин акс этиб турди.

Область саноати корхоналари коллективлари беш йилликнинг ўтган уч йиллик планини муддатидан илгари бажариб, пландан ортиқча 127 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилишга муваффақ бўлдилар, — деди докладчи. — Энергетика, химия, енгил, озиқ-овқат саноати, бинокорлик маҳсулотлари ишлаб чиқариш контрол рақамларидан анча ўзиб кетди.

Партия иродаси, меҳнат аҳлининг куч-ғайрати туфайли Фарғона ерлари чинакам олтинга хазина бўлиб қолди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг ҳамма турларини етиштириш анча кўпайди. Давлатга пахта, дон, мева, узум, сабзавот, пилла, полиз ва чорвачилик маҳсулотлари топшириш анча ошди. Коммунистларнинг, саноат ва қишлоқ хўжалиги, илмий ва маданий муассасалар барча ходимларининг фидокорона меҳнати туфайли тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки уч йили планлари муддатидан илгари шараф билан бажарилди.

Ўтган уч йил ичида пахтакорларимиз давлатга асосий планда кўрсатилганидан ташқари 200 минг тонна «оқ олтин» топширдилар. Областнинг Олтиариқ районидан бошқа ҳамма районлари беш йилликнинг уч йили учун белгиланган топшириқни муваффақиятли адо этдилар. Ленинград, Киров, Қува, Ўзбекистон ва Тошлоқ район меҳнаткашлари ҳар гектар ердан 30 центнердан ошириб ҳосил олишга муваффақ бўлишди. Биз 45-50 центнер ва ундан ҳам кўп пахта ҳосили кўтарган ажойиб коллективларимиз билан ҳақли равишда фахрланамиз. Ҳозир областимизда бундай бригадалар сони 118 тага етди. Партия ва ҳукуматимиз воҳа меҳнаткашларининг фидокорона меҳнатини муносиб тақдирладилар. 1300 дан ортиқ киши ҳукуматнинг орден ва медаллари билан мукофотланди. Уч киши эса энг олий мукофот — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган шарафли номга сазовор бўлди.

Бу йил, деди докладчи, областимиз меҳнаткашлари олдида катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Пахтакорларимиз барча резервларни ишга солиб, 600 минг тонна «оқ олтин», 110 минг тонна дон етиштиришлари ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ялпи ҳосилини анча кўпайтиришлари зарур.

Ўртоқ Ф. Ш. Шамсуддинов шунингдек область партия ташкилотининг ҳисобот давридаги идеология ва ташкилотчилик ишларини чуқур таҳлил қилиб берди ҳамда партия ташкилотларининг жанговарлиги ва ташаббускорлигини, коммунистларнинг авангардлик ролини ошириш борасида қилиниши лозим бўлган ишлар ҳақида гапирди.

Сўзга чиққан ҳар бир делегатнинг нутқида эришилган ана шу муваффақиятлар барча совет кишиларининг Коммунистик партия раҳбарлигида қўлга киритган ажойиб ғалабаларининг ажралмас қисми, КПСС XXIV съезди ва партия Марказий Комитети Пленумлари қарорларининг изчиллик билан амалга оширилаётганлиги натижасида эришилаётган ютуқлардир, деган фикр ўз аксини топиб турди.

— Мен Фарғона шаҳридаги жуда кўп бошланғич партия ташкилотлари йиғилишларида бўлиб тураман, — деди Фарғона шаҳар партия комитетининг биринчи секретари **С. Тиллахўжаев.** — Ҳамма ерда ҳам коммунистлар ўзларининг энг илиқ сўзларини мамлакатимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлаш, совет халқи моддий фаровонлиги ва маданий савиясини янада юксалтириш йўлида жуда кўп ишлар қилаётган партиямиз Марказий Комитети ва унинг Сиёсий бюроси номига йўлламоқдалар.

Конференцияда соғлом, яратувчи, илҳомбахш танқид руҳи асосий докладдан тортиб нотиқларнинг сўзларигача қизил ипдек ўтиб турди. Танқидий фикр ва мулоҳазалар шунчаки номигагина айтилмай, амалий ишга ёрдам бериш учун жонкуярлик, умумий юксалишга эришиш учун ғамхўрлик ниятида билдирилди. Муваффақиятларга осонлик билан эришиб бўлмайди. Бундан кейин янада олға боришимиз учун ҳар қачонгидан кўра кўп куч-ғайрат сарфлаб, қатъият билан меҳнат қилишимиз, сўз ва иш бирлигини таъминлашимиз лозим. Сўзга чиққан ҳар бир делегатнинг нутқида ана шу сўзлар жаранглаб турди.

Конференцияда таъкидланишича Марғилон ипак комбинати бошланғич партия ташкилоти ана шундай сифатлари билан бошқа ташкилотларга намуна бўлди. Бу корхонада ижодий ташаббускорлик ҳар томонлама қўллаб-қувватлангани ва рағбатлантирилгани, янги техника ва технология изчиллик билан жорий этилгани, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш плани чуқур ишлаб чиқилгани ва амалга оширилгани, цех ва участкаларда бу вазифаларнинг бажарилиши мунтазам назорат қилиб борилгани сабабли яхши натижаларга эришилди. Комбинат партия комитетининг секретари **Г. Қосимов**нинг таъкидлашича ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштириш муҳим вазифа бўлди. Корхонада ўтган уч йил ичида эски машина ва ускуналар анча қувватли машиналар билан алмаштирилди. Натижада меҳнат унумдорлиги бир йилнинг ўзидаёқ 7 процент ошди. Ўтган уч йил ичида пландан ташқари 6541 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Давлат сифат белгиси олаётган маҳсулот турлари сони кўпайиб бормоқда. Шахсий беш йиллик планларини 2-2,5 йил ичида бажариб қўйган О. Абдураҳмонова, Б. Стадниченко, А. Тўхтасинов каби илғор тўқувчилар сафи тобора кенгайиб бормоқда. Корхона коллективи КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорлари ҳамда КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидан руҳланиб ўз зиммаларига оширилган муқобил планлар қабул қилишди. Митингда меҳнат унумдорлигини ошириш ва ишлаб чиқариш резервларидан унумли фойдаланиш ҳамда тежаб қолинган хом ашё ҳисобидан пландагига қараганда 200 минг сўмлик кўп маҳсулот ишлаб чиқаришга қарор қилинди. 2 минг киши ўз зиммасига оширилган янги мажбуриятлар қабул қилди.

— Совхозимиз бошланғич партия ташкилоти ўзининг асосий диққат эътиборини қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини илмий асосда тўхтовсиз юксалтириб боришга қаратмоқда, — деди Киров районидаги «Бешариқ» совхозининг директори **Й. Мелиев.** — Бошланғич ташкилот айниқса кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш соҳасида анча ибратли ишлар қилди. Ҳозир хўжаликдаги барча бўлим ва бригадаларга олий ва ўрта махсус маълумотли мутахассислар бошчилик қилаётирлар. Улар ўз билимларини илғор тажриба билан мунтазам бойитиб бормоқдалар. Партия ташкилоти хўжаликни техника билан қуроллантиришни ана шундай тажрибали, касбига меҳр қўйган кишиларга топшириб янглишмади. Хўжаликнинг барча тармоқлари рентабелли бўлгани, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми йилдан-йилга кўпайиб бораётгани бунинг ёрқин далилидир.

Фарғона областида кўп сонни ташкил этган бундай илғор хўжаликлар қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш ва сотиш юзасидан олинган мажбуриятларнинг ошириб бажарилишига муносиб ҳисса қўшдилар. Область бўйича ҳисобот даврида саккизинчи беш йилликка қиёсан бир йилда ўрта ҳисобда пахта етиштириш 61 минг тоннадан зиёдроқ кўпайтирилди. Шунингдек дон етиштириш 4,5 минг, сабзавот 11 минг, картошка 3,5 минг, қовун-тарвуз 8 минг тоннадан кўпайтириб борилди. Область тарихида биринчи марта пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 29,2 центнерга етди. Конференцияда ана шундай ютуқлар алоҳида қувонч билан таъкидлаб кўрсатилди. Шу билан бирга ишлаб чиқаришни ривожлантиришда ҳали ҳамма резервлардан тўла фойдаланилмаётгани, етакчи партия ташкилотларининг ҳамда меҳнат коллективларининг тажриба ва ташаббуслари область ва район партия комитетлари томонидан вақтида пайқаб олинмаётгани ва кенг ёйилмаётгани ҳаққоний тарзда танқид қилинди. Жумладан, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва сифатини яхшилашда мавжуд резервлардан тўла фойдаланилмаганлигига доир конкрет мисоллар докладда ҳам, нотиқларнинг сўзларида ҳам келтирилди. Технология жараёнларининг бузилиши, машина ва механизмлар унумли ишлатилмаётганлиги сабабли бир қатор корхона ва қурилиш ташкилотлари давлат планларини мунтазам бажаролмадилар. Фақат 1973 йилнинг ўзида областдаги 13 та корхона 7 миллион сўмлик маҳсулотни кам ишлаб чиқарди. Қувватлар тўла ўзлаштирилмаганлиги оқибатида Фарғона пойафзал фабрикаси ҳар йили пландагига қараганда 1,5 миллион дона чарм пойафзални кам бермоқда. Назорат ва талабчанлик бўшашиб кетганлиги, кадрларнинг қўнимсизлиги ва меҳнат интизомининг бузилиши давлатга катта зарар келтирмоқда. Область бўйича олганда ҳисобот даврида 550 минг киши-куни беҳуда сарфланиб, қарийб 48 миллион сўмлик маҳсулот кам ишлаб чиқарилган.

— Бир қатор корхоналарда меҳнат тўғри ташкил этилмаганлиги натижасида ана шундай аҳвол содир бўлмоқда, — деди ўз сўзида область халқ контроли комитетининг раиси **С. Тоштемиров.** — Мана мисол: 9- ва 14-қурилиш трестларида ишнинг асосий қисми ой ва квартал охирига бориб бажарилмоқда. Бундай штурмчилик қурилиш сифатининг бузилиши ва таннархининг ошиб кетишига сабаб бўлмоқда. 14-қурилиш тресги партия ташкилоти фаолиятида бир қанча нуқсонларга йўл қўйилганлиги туфайли ўтган йили «Атлас» фирмаси ва шиша идишлари заводида қувватларни ишга тушириш плани барбод берилди.

Конференциянинг энг характерли томони шунда бўлдики, делегатлар партия XXIV съезди ва КПСС Марказий Комитети Пленумлари қарорларини бажариш борасида қилинган ишларни батафсил таҳлил этиб, тажрибаларни умумлаштириб, йўл қўйилган хато ва камчиликларни атрофлича муҳокама қилар эканлар, ана шу камчиликларни келтириб чиқараётган сабабларни аниқлаш ва ҳал қилинмаган проблемаларни ечишнинг энг самарали йўл-йўриқлари ҳақида фикр ва мулоҳазалар билдирдилар. Мана шундай проблемалардан бири: Риштон районидаги «Риштон» совхози сут соғувчиси **Т. Исҳоқова** ўз сўзида область бўйича уч йил давомида 23 та хўжаликнинг давлатга чорвачилик маҳсулотлари сотиш планини, 12 та хўжаликнинг эса сут, 33 та хўжаликнинг жун топшириш планини бажаролмаганлигини айтар экан, бунга асосий сабаб хўжаликларда ҳали ҳам алмашлаб экиш тўла жорий қилинмаганлиги, озуқа экинлари учун унумдор ерлар ажратилмаётганлиги дадир деб кўрсатди. Областда беда тайёрлаш 98, силос 75, илдиз мевали озуқа тайёрлаш 97 процент қилиб бажарилди, холос. Алмашлаб экиш деҳқончилик ва шунингдек чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришнинг муҳим резерви эканлигини ҳисобга олиб, партия ташкилотлари ана шу соҳага бутун диққат-эътиборини қаратмоқлари лозим.

Қува район партия комитетининг биринчи секретари **М. Шербўтаев,** Ленинград район ижроия комитетининг раиси **Т. Исмоилов,** Фарғона район Димитров номли колхоз бригада бошлиғи **М. Каримова,** Охунбобоев район «Ленинизм» колхози партия комитети секретари **Г. Қурбонова** ва бошқа делегатлар область колхоз ва совхозларида ирригация ва мелиорация ишларини янада такомиллаштириш юзасидан ўз таклиф ва мулоҳазаларини билдирдилар. Кўпчилик экин майдонлари қум ва тошлоқ ерлардан иборат бўлгани сабабли ариқларни лотоклаштириш, янги вертикал қудуқлар қазиш, қўшимча мелиорация шохобчаларини барпо қилиш лозимлигини алоҳида таъкидладилар.

Ҳисобот доклади ҳамда музокарада сўзга чиққан делегатлар нутқлари мазмунининг характерлилиги, коммунистларнинг танқидий фикр ва мулоҳазалари, истак ва таклифларининг конкретлилиги область партия конференциясининг юксак савияда ўтишида муҳим роль ўйнади. Конференцияда идеология ишини янада такомиллаштириш, коммунистлар ва партиясиз активларни ғоявий чиниқтириш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш масалаларига алоҳида эътибор берилди.

Партия ташкилотларининг сиёсий-тарбиявий соҳадаги иши самарадорлиги уни кундалик турмуш билан, хўжалик вазифалари билан боғлаб олиб борилаётгани кишиларга уларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилинаётгани сабабли ошиб бормоқда.

Делегатлар ташкилий-партиявий ва партиявий-сиёсий ишларни яхшилаш, партия ташкилотларининг оммавий-сиёсий иш услуби ва усулларини такомиллаштириш, уларнинг сиёсий раҳбарлик органи сифатидаги ролини кучайтиришга доир фикрларни ўртага ташладилар, партия ҳужжатларини алмаштириш билан боғлиқ барча ишларни янада яхшилаш истагини билдирдилар.

Конференция область партия ташкилотининг ҳисобот давридаги фаолиятини маъқуллади ва тўққизинчи беш йилликнинг улуғвор вазифаларини амалга оширишнинг йўл-йўриқлари белгиланган қарор қабул қилди. Конференцияда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари **В. Г. Ломоносов** қатнашди ва нутқ сўзлади. Конференция ишида шунингдек Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Фарғона области бўйича инспектори **Г. В. Нассаль** иштирок этди.

Конференция Фарғона область партия комитетининг янги составини сайлади.

Янги сайланган область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумда ташкилий масалалар кўриб чиқилди. Ўртоқ **Ф. Ш. Шамсуддинов** обкомнинг биринчи секретари, **В. П. Есин** иккинчи секретари, **Р. Қосимова, О. Алихонов, М. Умаров** обком секретарлари этиб сайландилар.

О. ҲАКИМОВ,
Р. ТУРСУНОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

> **◆ МУСОБАҚА ЖОНЛИ БЎЛСИН ◆ КОММУНИСТЛАР МУЛОҲАЗАЛАРИ ◆ ТАНҚИД, ЎЗ-ЎЗИНИ ТАНҚИД ОСТИДА ◆ РЕЖАЛАР, ИСТИҚБОЛЛАР.**

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги олдидан

ХАЛҚҚА БАҒИШЛАНГАН УМР

ВЛАДИМИР ИЛЬИЧНИНГ опаси А. И. Ульянова бир кезларда бундай деган эди: Европа ишчилар ҳаракати унинг қон-қонига сингиб кетган эди. У марксист ва революционер сифатида Самара ва Питердаги ишчи тўгаракларида, кўп йиллар давомида муҳожирликда эканлигида Париж Коммунасининг ворислари бўлган Ғарб пролетарлари доирасида узил-кесил шаклланди.

Ильич Осиёда узоқ бўлгани йўқ. Осиё дедик. Гап шундаки, Шушенское қишлоғи географик жиҳатдан Осиё қитъаси марказига яқин жойлашган. Лекин Ильичнинг Осиё халқларининг тарихий тақдиридаги буюк роли бу билан белгиланмайди, албатта. У Маркс ва Энгельснинг миллий-мустамлакачилик масаласидаги таълимотини ривожлантирди ва янада бойитди. Маълумки, бу масалада Шарқ муҳим ўрин тутган. Шунинг учун В. И. Ленин миллий-мустамлакачилик масаласини ўз ўрнига қўйиб конкретлаштирди, назариядан амалиётга кўчирди, уни пролетариат диктатураси ғалабаси билан боғлади. Владимир Ильич қитъанинг эртанги кунига чуқур назар солиб, унинг уйғониб, ўз озодлиги учун, капитализмга, империализмга қарши, социализм учун кураш майдонига чиқиши йўлини очди. Шу жиҳатларни назарда тутсак, Совет Шарқида Лениннинг номи қанчалик зўр меҳр-муҳаббат, ҳурмат ва миннатдорчилик билан тилга олиниши ўз-ўзидан аён бўлади.

Октябрдан кейинги муҳим асарлари, нутқларининг ҳаммасида у албатта Ўрта Осиё хусусида алоҳида тўхталди. Бу ўлка билан бевосита алоқа боғлаш унинг ёш республика ҳукумати бошлиғи сифатида кундалик фаолиятининг таркибий қисми нинг характеристикаларидан бири сифатида фойдаланади.

Характерли бир мисол. Сибирга адабиёт юбориш жуда қийин бўлганлигига қарамай, Ильич жуда кенг статистик материал олишга муваффақ бўлди. Бу маълумотлар орасида пахта, тўқимачилик саноатининг ривожланиши тўғрисидаги хабарлар ҳам бор эди. Бу рақамларни таққослаб, пахта етиштириш ва уни четдан келтириш, газлама чиқариш, сотиш, газламаларнинг сортлари тўғрисидаги кўпгина маълумотларни дафтарга алоҳида ёзиб олади. Бу тасодифий эмас. Чунки пахтачиликнинг ривожланиши унга синфий курашнинг иқтисодий негизи, мамлакатдаги синфий кучларнинг жойлашиши тўғрисидаги тезисни тасдиқлаб олишга имкон берди, народникларнинг хом хаёлларини пучга чиқариш, Россияда социал-демократик партияни барпо этиш учун йўл очишга ёрдам берди.

Миллий чекка ўлкаларнинг иқтисодий аспектлари партиянинг биринчи Программаси қабул қилинганидан сўнг В. И. Лениннинг фаолиятида муҳим ўрин олди. Бу масала миллатларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш тезиси билан маҳкам боғланиб, бу таҳлил катта сиёсий мақсадга бўйсундирилди.

1907 йилда Ленин «Социал-демократиянинг 1905—1907 йиллар революциясидаги аграр программаси тўғрисида» деган машҳур асарини ёзди. Шу хусусда Крупская бундай деб эслайди: «Ильич кун бўйи ёзарди... Соатлаб у бурчакдан бу бурчакка юрарди. Финляндияда бошланган асар Швейцарияда ёзиб тугатилди». Шу йилларда ҳам Владимир Ильич Туркистон ҳақидаги материалларни тўплаш ва уларни умумлаштиришга кўп эътибор берди. У жуда кўп статистикадан фойдаланди. Давлат Думасининг чекка ўлкалар, жумладан Туркистон вакиллари қатнашган мажлисларининг стенография ҳисоботларини, ўша вақтдаги буржуа ва либерал экономистлар асарларини конспект қилиб чиқди. Бундан мақсад кадетларнинг аграр программаси пуч эканлигини исбот қилишдан, проблеманинг синфий характерини қайд этишдан ҳамда Туркистон ўлкасининг иқтисодий проблемалари синфий кураш билан боғлиқ эканлигини исбот қилишдан иборат эди.

1907 йилда Берлинда Германия агрессив сиёсатининг маддоҳи ва реакционер Пауль Деннинг китоби босилиб чиқди. Бу китобда автор, агар Германияга пахта олиш имкони эркинлик билан берилмаса, «жаҳон бозорини пахта билан таъминлаш куч масаласи бўлиб қолади», деб ёзган эди. Орадан 7 йил ўтгач, биринчи жаҳон уруши бошланди. Бу урушни келтириб чиқаришга капиталистик системанинг ўзидаги чуқур кризис, унинг экономика ва сиёсат соҳасидаги зиддиятлари сабаб бўлиши билан бирга, бунда, шубҳасиз, пахта бозоридаги масала ҳам ўз таъсирини кўрсатди.

В. И. Ленин бу асарни 1916 йилда конспект қилиб чиққан эди. Жаҳон уруши ҳамда Ғарбнинг социал-демократлари ишчилар синфига хиёнат қилиб, ўзларининг агрессив ҳукуматларини ҳимоя қилишга ўтган шовинистлар берган зарба миллий масалада тўла аниқлик бўлишини, уни капитализм тараққиётининг ўша вақтдаги босқичи билан маҳкам боғлашни талаб қилди. Бу эса империализм босқичи эди. В. И. Ленин империализм даврида худди шу масалани ҳал қилишга астойдил киришди. Бу жуда катта меҳнат талаб қилди. «Империализм бўйича дафтарлар»да юқорида эсланган конспект билан биргаликда немис, француз ва рус тилларида ёзилган 147 китоб ва 232 мақоладан кўчирмалар ҳам бор эди.

Қунт билан ўқиб чиқилган ва конспект қилинган китоблар орасида Шарқ, жумладан Туркистон, пахтачилик ва пахта бозорининг аҳволи тўғрисидаги асарлар кўп учрайди. Ильич П. Кузнецовнинг диссертациясини, Отто Гетченинг мақолаларини, Эгер, Гобсон, Моррис, Гюбнер, Бартоломью ва бошқа кўпларнинг асарларини конспект қилиб чиқди. Бу мақола ва китобларда келтирилган маълумотлар таҳлили Ильичга миллий-мустамлакачилик, империализм тўғрисидаги таълимотни ишлаб чиқишни ниҳоясига етказиш ҳамда капиталистик мамлакатларнинг нотекис ривожланиши ва социализмнинг айрим олинган бир мамлакатда ғалаба қозониши мумкинлиги тўғрисидаги муҳим тарихий хулосага келиш имконини берди.

Октябрь революцияси ғалаба билан якунланди. Мамлакатнинг, жумладан Туркистоннинг хўжалик тараққиёти кун тартибидаги актуал масала бўлиб қолди. Ильич ўзига хос ғайрат ва қунт билан ўлка экономикаси, жумладан суғориш ва пахтачиликни ривожлантириш ишларини авж олдириш масалаларига алоҳида эътибор берди. 1918 йилнинг февралидаёқ Ильич рус инженерлари таклиф этган ва революциядан илгари тайёрланган Туркистонда суғориш ишлари лойиҳасини зўр қониқиш билан қабул қилди. Замондошларининг эслашича, Ильич жуда хурсанд бўлиб кетди. Шундай катта территорияда амалга оширилиши лозим бўлган ва биринчи марта илмий ва иқтисодий жиҳатдан асосланган хўжалик планини кўриб, хурсанд бўлиб кетди. Энди унинг бутун фикри, ўйлари шу масала билан банд бўлиб қолди.

1918 йилнинг 17 майида Ленин Туркистонда суғориш ишларига 50 миллион сўм ажратиш тўғрисидаги машҳур Декретга имзо чекди. Бу факт яхши маълум бўлса-да, у билан боғлиқ бўлган бошқа бир томон кам ёритилган. Ўша йилнинг ёзида Лениннинг кўрсатмасига биноан Петроградда «Иртур» (Туркистон ирригацияси) деган махсус поезд тузилди. Унинг ташкилотчилари бўлмиш профессор И. Г. Александров, Г. Ризенкампф ва бошқалар жуда кўп мутахассисларни тўпладилар. Ленин поезднинг тузилишини диққат билан кузатиб турди. С. Урицкийга телеграф орқали хабар бериб, бу поездни тўхтатмасдан ўтказиб юборишни тайинлади. Самарага келганда поезд тўхтаб қолди. Чунки Туркистон марказдан узилиб қолганди. В. И. Ленин асарларининг тўла тўпламида Ильичнинг Самарага берган ана шу телеграммаси биринчи марта эълон қилинди.

Туркистон бир ярим йил давомида оловли халқа ичида қолди. Ильич бу ўлка мудофааси, у ерга кадрлар танлаш ва юбориш ишларига раҳбарлик қилди. Айни вақтда Ильичнинг ўша вақтлардаги чиқишларида пахта сўзи кўп ишлатилди. Жумладан, мактабдан ташқари таълим бўйича Бутунроссия съездида марказ ишчилари хом ашёдан, жумладан, пахтадан ажралиб қолганлигини жуда ачиниб гапирди. У очликдан «ишчиларни қутқариш» деган фикрни Туркистон билан алоқани ҳар қандай бўлса ҳам тиклаш зарур, деган фикр билан тўлдирарди. Қуршовни ёриб ўтиш планлаштирилган пайтдаёқ Ильич Тошкент ижроия комитетига (копияси ҳамма темир йўлчиларга) юборган телеграммасида бўлажак ғалабадан «Туркистон ва Россиянинг иқтисодий турмушини кўтариш учун фойдаланиш»га даъват этди. Телеграмманинг сўнгги сўзлари «Қизил Туркистонга салом!» деган жумла билан тугалланди.

Қамал ҳам ёриб ўтилди. Ўлка экономикасини, жумладан, пахтачиликни ривожлантириш план асосида йўлга қўйилди. Бу ишлар айни вақтда аҳоли ўртасида ўтказиладиган сиёсий ишлар билан боғлаб олиб борилди. Тошкентда Давлат университети ташкил этилиб, математика, медицина билан биргаликда ирригация факультети ҳам тузилди. Халқ Комиссарлари Совети пахтачиликни тиклаш тўғрисида кетма-кет икки Декрет қабул қилди. Пахтакорларга имтиёз берилди, алмашлаб экиш мажбурий қилиб қўйилди, тажриба далалари ва селекция станцияларининг мавжудлари қайта тикланди ва янгилари ташкил этилди, ирригация иншоотлари тартибга солинди. «Главтекстиль» билан пахтакорлар ўртасидаги ўзаро алоқалар йўлга қўйилди.

Шуниси диққатга сазоворки, ўша вақтдаёқ пахтачиликни механизациялаштириш тўғрисидаги масала кун тартибига қўйилди. Тегишли декретнинг саккизинчи параграфида бу ҳақда: «пахтачилик бўйича муассасалар ва корхоналар, дастлабки ишлаш ва ирригация бўйича муассасалар ва корхоналар милитаризациялаштирилсин», дейилган эди.

Экономиканинг бошқа соҳалари сингари пахта ҳам Ильич учун фақат хўжалик масаласигина эмас эди. У марксчи сифатида пахтачиликни ривожлантиришни сиёсий иш деб билиб, уни ўлканинг сиёсий проблемалари билан, омманинг кайфияти, ривожланиш истиқболи билан боғлади. Бунга унинг Тошкентга йўллаган хатлари яққол мисол бўла олади.

Пахтачилик ишларини йўлга қўйиш учун Тошкентга кимни юбориш керак, деган масала келиб чиққанда Владимир Ильич: Туркистонга П. Ногин юборилсин, деб ёзди. У ивановолик тўқувчи, октябрь кунларида Москва большевикларининг раҳбарларидан бири. Жуда пухта хўжалик ходими бўлган Ногин Тошкентга келгач, фаолиятини авж олдириб юборди. Унинг раҳбарлигида пахта етиштириш, уни қайта ишлаш ва жўнатиш ишлари билан шуғулланадиган монополия ташкилоти — «Туркхлопок» ташкил этилди. Тажриба далалари, станциялари қайта тикланди. Алмашлаб экиш жорий этилди. Гражданлар уруши йилларида вайрон бўлган пахтачилик қайта тикланди. Шундан кейин ҳам Ленин қайта-қайта пахтачилик масалаларига эътибор берди. У ўзига хос донолик билан Ўрта Осиё Ватанимизнинг асосий пахтачилик базаси бўлиб қолишини олдиндан кўра билган эди. Бугунги кунда Ўзбекистон пахтачилиги мисли кўрилмаган тараққиёт чўққисига кўтарилган экан, бунда В. И. Лениннинг буюк башорат кучи яққол акс этиб турибди.

бўлиб қолди. Зотан, партия Туркистонда илгарилари бошқа ҳар қандай партиялар олдида турмаган вазифаларни ҳал қиларди. Қолоқликдан тараққиётга, капитализмни четлаб, феодализмдан социализмга ўтиш лозим эди. Бинобарин, Ильичнинг Шарққа нисбатан бутун назарий ва амалий фаолияти ана шу мақсадга қаратилди.

В. И. Лениннинг Ўрта Осиё халқларининг тарихий тақдиридаги шахсан иштироки, бу иштирокнинг кўлами ва самаралари кишини ҳайратда қолдиради. Ўрта Осиёга дахлдор масалалар бўйича тузилган лойиҳалар, қабул қилинган қарорларнинг кўпчилиги унинг қўли билан ёзилган. У Туркистон ишлари бўйича комиссия аъзоси сифатида ўлкани мудофаа қилиш, унинг сиёсий ва хўжалик тараққиётини таъминлашга қодир етук кадрлар танлаш ва тайёрлаш ишларига бевосита раҳбарлик қилди.

Кўпдан-кўп хотиралардан маълумки, Ильич Туркистон, Хива, Бухоро вакиллари билан учрашиш учун ҳар қандай имкониятлардан фойдаланган. Унинг Кремлдаги кутубхонасида ўлкамиз тўғрисида жуда кўп китоблар ва ҳужжатлар бор. Касаллик чоғларида Горкига келиб турган камтарона меҳнат совғаларидан Қўқон усталари юборган ва Шарқ услубида моҳирона ишланган столчани алоҳида ажраттириб, ўз ёнига қўйдирди.

В. И. Лениннинг Ўрта Осиё халқлари тақдирига доимий эътибори унинг кўпдан-кўп китоблари, мақолалари, хатлари, фармойишлари, конспектлари, хомаки қўл ёзмаларида ўзининг ёрқин ифодасини топган. Бу ҳужжатлар миллий чекка ўлкаларда синфий курашнинг ҳар доим умумий проблемалари бўлиб келган Ўрта Осиё проблемаларига Ленин қанчалик чуқур қараганлигини яққол акс эттириб турибди. Владимир Ильичнинг бу проблемаларга муносабати кўлами шунчалик кенгки, уларни ўша ҳолатда олиб қараш ва тушуниб етиш учун жуда катта ақл-заковат талаб қилинади. Шунинг учун айниқса биз учун яқин бўлган пахта масаласини олиб кўрайлик. Шуни қайд қилиш керакки, Ленин пахта ҳақида фикр юритганда, уни доимо социал-иқтисодий ривожланишнинг етук масалалари билан боғларди. Бундан 80 йил муқаддам, ҳали ёш марксист бўлган Владимир Ульянов ўша вақтда авж олган ички ва ташқи бозор тўғрисидаги мунозараларга дадил қўшилиб, марксистик ҳаракатнинг энг муҳим программ қоидалари шунга қараб ҳал қилинади, деб айтди. Ўша вақтдаги асарларида пахта сўзи биринчи марта пайдо бўлди. Орадан кўп ўтмай ёзган «Россияда капитализмнинг ривожланиши» номли машҳур китобида, қатор мақолаларида Ильич пахтачиликни ривожлантиришни Россиянинг иқтисодий ривожланиш омили сифатида олиб қарайди ва ундан миллий ва синфий структуралар-

Георгий ДИМОВ.

Хоразм области. Янгиариқ районида бошланган сунъий денгиз қурилиши ниҳоясига етай деб қолди. 500 гектар майдонни эгаллайдиган бу сунъий денгизда бир нега хил балиқ кўпайтирилади. Бу ерда ташкил топадиган балиқчилик хўжалиги йилига 8 минг центнер балиқ етказиб беради. Суратда: сунъий денгиз қурилишида.

Қ. Қадамов фотоси, (ЎзТАГ).

ХЎЖАЛИК РАҲБАРЛАРИ ЎҚИМОҚДА

Яқинда Тошкент Қишлоқ хўжалик институтида малака ошириш курси очилди. Курсда колхоз раислари ва совхоз директорлари ўқишяпти.

— Машғулотлар, — дейди Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг кадрлар тайёрлаш ва малака ошириш бошқармаси бошлиғи М. Ҳидоятов, — ўқув плани программасига мувофиқ ўтмоқда. Ўқиш эса қишлоқ хўжалик фани ютуқлари, ишлаб чиқаришдаги илғор тажриба ва технологияни ўрганишга қаратилган. Курс машғулотларида КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1974 йилда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш учун қишлоқ хўжалик ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисида»ги қарори ҳам кенг ўрганилмоқда.

Тингловчиларга республиканинг партия, совет раҳбар ходимлари ҳамда таниқли олимлар, қишлоқ хўжалигининг етакчи мутахассислари ва экономистлар лекция ўқимоқдалар.

Курсда Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонларидан — Ғузор районидаги К. Маркс номли колхоз раиси Назар Мейлиқулов, Ғиждувон районидаги Ленин номли колхоз раиси Қизбиби Ҳусаинова, Балиқчи районидаги «Правда» колхозининг раиси Хайрихон Эргашева, Яккабоғ районидаги Калинин номли колхоз раиси Усмон Қудратов, Қўрғонтепа районидаги «Савай» совхозининг директори Бозорбой Абдураҳмонов ўртоқлар ўз хўжаликларининг илғор тажрибалари билан ўртоқлашмоқдалар.

А. РАҲИМОВ.

ИСЛОҲОТ САМАРАЛАРИ

МУСОБАҚА ПЕШҚАДАМЛАРИ

КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатида таъкидланганидек, бизнинг мамлакатимизда халқ меҳнати билан вужудга келтирилган нарсаларнинг ҳаммаси халқникидир. Меҳнат унумдорлиги ва ишлаб чиқариш самарадорлиги қанча юқори даражага кўтарилса, маҳсулот етиштириш шу қадар кўпаяди, халқнинг моддий ва маданий фаровонлиги янада ошади.

Партия Мурожаати корхонамиз коллективи ўртасида зўр кўтаринкилик уйғотди, дилларга жўшқин илҳом, янги ғайрат бағишлади. Биз ўтган йилнинг якунларини ишчанлик, талабчанлик вазиятида муҳокама қилиб, бу йилги марраларни аниқ белгилаб олдик.

Беш йилликнинг учинчи йилида иқтисодий кўрсаткичлар анча самарали бўлди. Пландагидан 205 минг сўмлик кўп маҳсулот реализация қилинди. Халқ истеъмоли учун 2078 тонна гўшт, 689 тонна колбаса маҳсулотлари етказиб берилди.

Планлаштиришнинг янги системасига кўчганимизга олти йил бўлди. Иқтисодий ислоҳот ўзининг ажойиб самараларини бермоқда. Ишлаб чиқариш рентабелли бўлиб қолди. Беш йилликнинг уч йили ичида 1 миллион 650 минг сўм соф фойда олинди. Ўтган йилги фойда 655 минг сўмни ташкил этди.

Коллективимиз КПСС Марказий Комитети Мурожаатига жавобан конкрет мажбуриятлар қабул қилди. Тўрт йиллик план республикамиз 50 йиллик юбилейи шарафига октябрь ойида бажарилади. Планга қўшимча равишда анчагина маҳсулот ишлаб чиқарилади.

Йилнинг дастлабки кунларидаёқ ишлаб чиқаришда яхши натижаларга эришилмоқда, меҳнат унумдорлиги ошяпти.

Мусобақа ғолиблари сафи кенгаймоқда. Ишчиларимиздан кўпчилиги беш йилликни тўрт йилда бажаришга аҳд қилиб, мусобақада олдинда бораётир. Ф. Абдуллаев, Э. Бобожонов, С. Мусаева, Й. Ражабов каби пешқадамлар коллективнинг фахри ҳисобланади.

Х. РАҲИМОВ,
Урганч гўшт комбинатининг бош инженери.

ЯНГИЛИКЛАР ХАБАРЛАР ВОҚЕАЛАР ЧЕТ ЭЛЛАРДА

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

МАМЛАКАТДА ЭНГ ЙИРИК УНИВЕРСИТЕТ

ВАРШАВА. Халқ Польшасида энг йирик Варшава университетини ривожлантириш планини ишлаб чиқиш ниҳоясига етказилди. План 1990 йилгача мўлжалланган.

Ҳозирнинг ўзидаёқ бу ерда университет тингловчиларидан ҳар беш кишидан бири ва мамлакат аспирантларидан ҳар уч кишидан бири таълим олмоқда.

Перспектив планда кўзда тутилганидек, 1990 йилда Польша фанининг етакчи марказида студентларнинг сони қарийб икки баравар кўпайиб, 40 минг кишига етади. Улардан 30 минг киши кундузги бўлимларда таълим олади. Ўқитувчилар сони икки ярим баравар кўпаяди, илмий-техника ходимлари тўққиз баравар кўп бўлади.

Янги астрономия обсерваторияси ишга туширилди. Физика лабораториялари ва Совет Иттифоқида ишлаб чиқарилган циклотрон учун бинолар қурилмоқда. Шу беш йилликнинг охиригача иккита янги ётоқхона, аспирантлар уйи фойдаланишга топширилади. Студентлар учун янги поликлиника очилади.

ХАЛҚ СИҲАТ-САЛОМАТЛИГИ ЙЎЛИДА

ХАНОЙ. Бу ерда демократик Вьетнам соғлиқни сақлаш ходимларининг республика конференцияси ўтказилди. Конференцияда Америка агрессиясига қаршилик кўрсатиш йилларида ва урушдан кейинги тинч қурилишнинг дастлабки йилида халқ соғлиғини сақлаш ишларига якун ясалди. Конференция қарорида таъкидлаб ўтилишича, 1974 ва 1975 йилларда ВДР соғлиқни сақлаш ходимлари олдида турган асосий вазифалар уруш даврида тўпланган бой тажрибадан фойдаланиш негизида, шунингдек республикада соғлиқни сақлаш тармоқларини янада ҳар томонлама ривожлантириш асосида ҳал қилинади. Қарорда юқумли касалликларнинг олдини олиш ва ўз вақтида профилактика қилиш, оналар ва болаларнинг соғлиғини сақлаш ишларини кучайтириш зарурлиги кўрсатиб ўтилган. Ана шу вазифаларни ҳал қилишда соғлиқни сақлаш ходимларининг сафларини кўпайтириш ва уларнинг профессионал савиясини оширишга алоҳида эътибор берилади. Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВДР Бош министри Фам Ван Донг конференция делегатлари ҳузурида нутқ сўзлаб, республика медикларини ўзларининг бутун куч ва билимларини меҳнаткашлар соғлиғини сақлаш ишига бағишлашга даъват этди.

СИША ОРОЛЛАРИ АТРОФИДА ҚУРОЛЛИ ТЎҚНАШУВЛАР

ПЕКИН, 21 январь. (ТАСС). Синьхуа агентлиги хабар беради: кейинги кунларда Сиша (Парасель) ороллари атрофида Хитой Халқ Республикаси қуролли кучлари билан Жанубий Вьетнам қўшинлари ўртасида тўқнашувлар бўлиб ўтди. Бу ороллар Жанубий Хитой денгизида, Хайнань оролининг шарқи-жанубида жойлашган.

Сайгон маъмурларининг ҳарбий кемалари ва самолётлари, дейилади хабарда, 15 январдан буён «мамлакатимизга қарашли Сиша оролларининг осмонига ва территориал сувларига бостириб кирмоқдалар, балиқчиларимизни ва ҳарбий-денгиз кучларининг патруль хизматини бажариб турган кемаларини ўққа тутмоқдалар».

НЬЮ-ЙОРК, 20 январь. (ТАСС). Америка информация агентликлари хабар беришича, Жанубий Вьетнам ҳарбий-денгиз кучлари кемалари Парасель архипелагидаги ороллардан бирига десант туширишга уриниб кўрганлар. Аммо хитойликлар уларни суриб чиқарганлар. Яна хабар беришларича, Хитой Халқ Республикасининг самолётлари ана шу ороллардаги Сайгон қўшинлари бўлинмаларини бомбардимон қилганлар, ҳарбий кемалар эса десант туширганлар. Денгиз жангида Жанубий Вьетнамнинг бир ҳарбий кемаси чўктирилган, бошқа уч кемаси шикастланган. Ана шу хабарларда айтилишича, Хитой томони бир ҳарбий кема йўқотган.

Социалистик қурилиш йиллари мобайнида Руминияда автомобиль саноати жадал суръатлар билан ривожланди. Автомобиль саноати базасини барпо этишда ва мутахассислар тайёрлашда Совет Иттифоқининг ёрдами катта бўлди. Суратда: «Стягул Рошу» номли Брашевдаги автомобиль заводида линияларни йиғиш пайти.

Аджерпресс — ТАСС фотоси.

ҲАММА НАФРАТЛАНМОҚДА

«Правда» газетасидаги «Сотқинлик йўли» сарлавҳали мақола тўғрисидаги шарҳларни чет мамлакатларнинг матбуоти ҳамон эълон қилмоқда. Прогрессив матбуот, кўпгина чет эл жамоат арбоблари, зиёлилар «совуқ уруш» жарчиларининг Солженицин қаламига мансуб навбатдаги туҳматидан фойдаланиб, тинчлик ишига душманлик вазиятини кучайтиришга уринаётганлигини қаттиқ танқид қилмоқдалар.

ШВЕЙЦАРИЯ. Меҳнат партияси Марказий Комитети секретариатининг аъзоси Жан Венсан «Вуа увриер» газетасида қуйидагиларни ёзади: «Реакцион матбуотнинг Солженицин теварагидаги ташвиқотчилик ишлари — кескинликни юмшатишга ва тинч-тотув яшашга қарши олиб борилаётган кампаниянинг таркибий қисмидир. Буржуа идеологлари Советларга қарши кампания ёрдамида «совуқ уруш» замонларини яна қайтаришни, ўз мамлакатлари халқларининг эътиборини капиталистик жамиятни кемираётган ўткир кризисдан чалғитишни истайдилар, бу кризиснинг оқибатлари кенг меҳнаткашлар қатламлари ва зиёлилар зиммасига оғир юк бўлиб тушмоқда.

ЮГОСЛАВИЯДАГИ «Виесник» газетасининг ёзишича, Солженицин ва унинг маслакдошлари учун «лагерлар» деб аталган нарсалар — фақат бир баҳонадир, фақат бир методдир, кўзланган мақсадга эришишнинг атайлаб танлаб олинган бир йўлидир, Солженицин шу мақсад ёрдамида социализмни система ва ғоя сифатида обрўсизлантирмоқчи. Шунинг учун у ўзини-ўзи узил-кесил ва батамом обрўсизлантириб, фош қилиб қўйди. Эндиликда Солженицин ҳатто салбий маънода ҳам ҳеч кимга аҳамиятли эмас. У системанинг танқидчисига айланиб қолганидан кейин, бошқалар ўзлари кўрган нафнигина муҳим деб ҳисобламоқдалар. Ҳар ҳолда Солженицин қаерда бўлмасин Октябрь революцияси ва социализмни қоралаш учун уларга хизмат қилади.

ФРАНЦИЯ коммунистларининг органи «Юманите» газетаси Солженициннинг қонунчилик бузилганлиги—социалистик жамият нормаларидан чекиниш бўлган эмас, балки социализмнинг ўз табиатидан келиб чиққан, деган гапни исботлаш йўлидаги уринишлари беҳуда эканлигини таъкидлайди. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, деб уқтиради «Юманите» газетаси, шахсга сиғиниш даврида социалистик қонунчиликни бузиш ҳоллари рўй берганлигини ошкора ва муросасиз танқид қилди, партия ва жамият ҳаётида ленинча принциплар ва нормаларни батамом қайта тиклади.

Солженициннинг «асарлари», деди Жанубий Африканинг таниқли ёзувчиси Алекс Ла Гума, унинг жирканч антисоветчи эканлигини, ўз мамлакати, ўз халқининг ҳозирги реал ҳаётини жўрттага кўришни истамасдан, бу турмушни антисоветизмнинг қийшиқ кўзгусида тасвирлаётганлигини фош қилади. Совет Иттифоқига бориб келган ҳеч бир виждонли киши коммунизм қуриш билан банд бўлган бу мамлакатда зулм муҳитини сездим, деган гапни айта олмайди, деб уқтиради Ла Гума. «Барча тараққийпарвар ёзувчиларнинг асарлари ирқчи Жанубий Африка Республикасида таъқиқлаб қўйилган бир пайтда А. Солженицин Жанубий Африка Республикасидаги ирқчи ва антикоммунистик цензурадан осонгина ўта олган СССРлик бирдан-бир ёзувчи бўлганлиги бежиз эмас».

«Гулаг ороллари» китоби атрофида ғарбда шов-шувни кучайтириб юборган кампания антикоммунистик фронтдаги кучларнинг қандай жойлашганлигини акс эттирувчи ўзига хос кўзгу бўлиб хизмат қилди, деб ёзади «Руде право» газетаси. Бу кампанияда Совет Иттифоқининг ҳамма душманлари, социализмнинг ҳамма душманлари қоронғида топишгандек бўлдилар. Булар — капиталистик дунёдаги ашаддий ўнг кучлардан тортиб маочиларгача бўлган аралаш-қуралаш гуруҳдир, чунки Пекиндагилар ҳам шу ифлос бўтқага қошиқ уришга қарор бердилар. Бунда «Синьхуа» мақолаларидан бири назарда тутилади. Ғарбий Германиядаги «Франкфуртер альгемайне» газетаси шу мақола тўғрисида қуйидагиларни ёзди: Солженициннинг китоби жамоатчилик фикрини чалғитишга уриниш учун фойдаланилаётган бир пайтда Пекин ҳам «шу ноғорага ўйнаш»ни мақсадга мувофиқ деб топди.

ТАССнинг Нью-Йоркдаги бўлимига келаётган мактублар, телефон қоқиб айтилаётган гапларда оддий америкаликлар Солженицин халқнинг кўз ўнгида фош қилиб ташланганлигини маъқулламоқдалар. Шулардан бирини айтиб ўтмоқчимиз: Нью-Йоркда яшовчи 50 яшар врач Энтони Де Сантоло бундай деди: «Мен «Правда»даги мақолани қўллаб-қувватлаганимни айтмоқчиман. Газета ўз ватанининг душманлари тегирмонига сув қуяётган кишини изза қилиб, жуда ҳаққоний иш қилди. Солженицин халқдан бутунлай ажралиб қолди ва унинг ўзи ҳам баҳраманд бўлаётган неъматларни халқ қандай меҳнат эвазига бунёд этаётганлигини унутиб қўйди. Бу одамни жисмоний меҳнат билан танишишга мажбур этиш керак, бўлмаса у чет эллардан олаётган жарақ-жарақ гонорарларга хирс қўйиб, нон қадрини ва нархини унутиб қўйганга ўхшайди».

«Правда» газетаси мақоласида Солженициннинг бўҳтондан иборат асарларининг айниқса охирги «Гулаг ороллари» китобининг иғвогарлик моҳиятини очиб ташловчи далиллари ишонарли ва исботли далиллардир, деб ёзади Ҳиндистондаги «Пэтриот» газетаси. «Правда»нинг мақоласи, — деб уқтиради газета, Солженицин Совет Иттифоқи ва Совет ҳокимиятининг энг ёвуз душманлари позициясига тойиб кетиб, тарихий истиқбол туйғусидан маҳрум бўлиб қолганлигини ҳақли равишда таъкидлаган».

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ 50 ЙИЛ

Область шаҳарлари

УРГАНЧ

Даставвал, бу шаҳарнинг таваллуди ва таржимаи ҳоли ҳақида икки оғиз сўз: Амударёнинг чап қирғоғида бундан икки минг йил муқаддам бунёд қилинган Гурганж шаҳри ўрта асрдаги буюк Хоразм давлатининг пойтахти бўлган. Шаҳар XIII асрдан кейин Урганч деб атала бошлаган.

Хоразмшоҳлар ҳукмронлиги заифлашгани сари Урганчнинг ҳам шуҳрати сўна борган. Ўзаро урушлар, феодал тарқоқлик шароитида шаҳар аҳолиси камайиб, унинг аҳамияти пасайди. Абулғозихон ҳукмронлиги даврида қадимги Урганч аҳолисининг бир қисми Амударё қирғоғи яқинидаги янги ўринга кўчирилди. Шундан бошлаб эски пойтахт Кўҳна Урганч ва кейинги қурилган шаҳар эса янги Урганч деб аталадиган бўлди.

Кўҳна Урганч — Туркманистон ССР Тошовуз областидаги районнинг маркази. У ерда ўрта аср архитектура ёдгорликлари ҳозир ҳам мавжуддир. Янги Урганч эса Хоразм областининг маркази бўлиб қолди. Эндиликда у Урганч деб аталади.

Ўрта Осиё Россияга қўшилган давргача Урганч кичик шаҳар бўлиб, унда 5—6 минг киши истиқомат қиларди. 1889 йилда пахта тозалаш, 1914 йилда ёғ заводлари қурилган. Революциягача кустар типдаги шу икки корхона, ҳунармандчилик устахоналари мавжуд эди, холос. Саноат корхоналарида ишчилар сони 200 кишидан ошмасди. 1905 йилда очилган янги усулдаги мактабда 30 ўқувчи таълим оларди. Маданият муассасалари йўқ эди.

Урганч Хоразм воҳасида революцион ҳаракатнинг маркази бўлди. Шаҳар меҳнаткашлари Хива хонлигини тугатиш ва халқ революциясини амалга оширишда актив қатнашдилар. Революция ғалабаси туфайли Урганч иқтисодий ва маданий юксалишнинг кенг йўлига чиқиб олди.

Ҳозирги Урганч — индустрлашган, ишлаб чиқариш кучлари тўхтовсиз ривожланаётган социалистик шаҳардир. Замонавий техника билан ускуналанган 30 га яқин корхона ишлаб турганлиги сўзимизнинг далили бўла олади. «Қизил Октябрь» ёғ-совун заводи, В. И. Ленин номли тикувчилик фабрикаси, пахта тозалаш, сутмой, қурилиш материаллари заводлари, қатор комбинатлар, қурилиш ва транспорт корхоналари шаҳар экономикасида салмоқли ўрин тутади. Саноат маҳсулоти ҳажми 1914 йилдаги даражага нисбатан 20 мартадан кўпроқ ўсди.

Маданий ҳаёт барқ уриб юксалмоқда. Мавжуд 25 та умумий таълим мактабида 20 мингдан ортиқ ўқувчи таълим олаётир. Педагогика институти, қурилиш, гидромелиорация техникумлари ва бошқа ўрта махсус ўқув юртлари халқ хўжалигига малакали кадрлар тайёрлаб бермоқда.

Музикали драма ва комедия театри, кинотеатрлар, клублар, кутубхоналар — халқ хизматида. Урганчдаги телевизион марказ Тошкент, Ашхобод, Москва кўрсатувларини намойиш қилмоқда. Соғлиқни сақлаш, маиший хизмат ва савдо тармоқлари кенгайди.

Шаҳарнинг жанубида темир йўлчилар посёлкаси қад кўтарган. Тошкент — Бейнов, шунингдек, Ашхобод, Душанба ва Москва ўртасида қатнайдиган поездлар Урганч станцияси орқали ўтади. Ҳаво лайнерлари марказий шаҳарларни Урганч билан боғлайди. Область марказидан республика шаҳарларига, Туркманистоннинг Тошовуз шаҳрига, Қорақалпоғистон АССР районларига автомобиллар қатнаб турибди.

Урганч йилдан-йилга яшнаяпти, унинг саҳни кенгаймоқда, аҳоли сони ўсмоқда. Ҳозирги пайтда шаҳарда саксон мингдан ортиқ киши истиқомат қилмоқда. Область маркази Тахиатош ГРЭСи нуридан, Ўрта Осиё — Марказ магистрали газидан баҳраманд.

КПСС XXIV съезди Директиваларида кўзда тутилган объектлар — ёғ-экстракция заводи, пиллакашлик фабрикаси ва бошқа корхоналар қурилиши жадаллашмоқда. Урганч республикамизнинг обод, кўркам шаҳарларидан бирига айланди.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

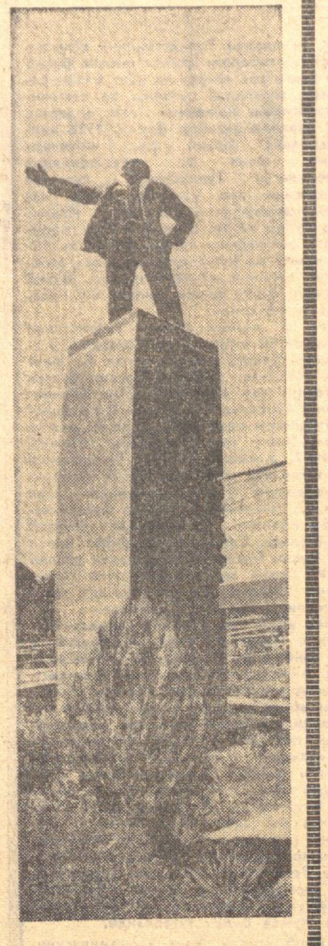

Урганч Қизил майдонида В. И. Ленинга ўрнатилган ҳайкал.

Қ. Қадамов фотоси.

СЕВИМЛИ ЁЗУВЧИ

АРКАДИЙ ГАЙДАР ТУҒИЛГАН КУННИНГ 70 ЙИЛЛИГИГА

Улуғ Ватан урушининг дастлабки кунларидан бирида ўзининг ранг-баранг асарлари ва ғоят ибратли ҳаёт йўли билан аллақачонлар совет кишиларининг қалбидан ўрин олган, истеъдодли ёзувчи Аркадий Гайдар ҳарбий комиссариатга боради. Унинг бутун фикри-зикри фронтда, тезроқ ҳаракатдаги армия сафига чақирилишини интизорлик билан кутади. Лекин А. Гайдар йўлиққан ҳарбий комиссар ҳам бўш келмайди... Негаки, «адиб бир вақтлар полк командири вазифасидан касаллиги туфайли запасга бўшатилган, шу сабабли уни солдат сифатида армияга чақириш мумкин эмас». Бу баҳонани эшитган адиб эътироз билдиради, фронтга ҳарбий мухбир сифатида юборишларини қаттиқ туриб талаб қилади.

У 1941 йилнинг ёзида Украина ерларида шиддатли жанглар олиб бораётган жанубий фронт ихтиёрига етиб келади.

Аркадий Гайдар ҳаракатдаги армия билан вақтинча орқага чекинар экан, йўл-йўлакай душманга қарши Тимурлар ва уларнинг командалари олиб бораётган улкан курашларни кўришга муяссар бўлди.

Адибнинг энг сўнгги «Ракеталар ва гранаталар» деб номланган очерки 1941 йилнинг 4 октябрида эълон қилинган. Орадан кўп вақт ўтмай у хизмат қилаётган ҳарбий қисм душман қуршовига тушиб қолади. Унга энг сўнгги самолёт билан Москвага учиб кетиши мумкинлигини айтганларида қаттиқ хафа бўлади. Ана шу воқеадан кейин у партизанлар отрядида оддий пулемётчи бўлиб хизмат қила бошлайди. Фашистлар билан бўлган шиддатли жангларнинг бирида адиб ҳалок бўлади.

Аркадий Гайдар вафот этгандан бери чорак асрдан кўпроқ вақт ўтди. Бугунги кунда жамоатчилик ва адабиёт аҳли унинг 70 йиллик тўйини кенг нишонламоқда. Адибнинг «Тимур ва унинг командаси», «Мактаб», «Ҳарбий сир», «Ҳаворанг пиёла», «Барабанчининг тақдири», «Узоқ эллар» ва бошқа ажойиб асарларининг дастлабки ўқувчилари ҳозир бола-чақали одамлар бўлиб қолишган. Лекин ота-она бўлиб қолган бу одамлар ҳам, уларнинг фарзандлари ҳам ҳамон Аркадий Гайдарнинг асарларини қўлларидан қўймайди. Бунинг сири шундаки, унинг ҳар бир асарида Советлар мамлакатида рўй бераётган улкан ўзгаришлар — революция ғалабалари йўлида жонини фидо қилиб курашган қаҳрамонлар, кичкинтойларнинг ўзларига хос улкан ва беғубор дўстликлари юксак маҳорат билан куйланади.

Ҳар бир совет кишиси сингари Гайдар ҳам яқинлашиб келаётган урушнинг хавфини сезар ва шу сабабли ўз-ўзига «Урушга тайёрланиш керак. Аммо болалар-чи? Мабодо, уруш бошланиб қолса болалар нима қилишлари керак?» сингари саволларни берар эди. Бу хилдаги саволларга аниқ жавоб бўлиши лозим эди. Бу саволларга фақатгина мукаммал асар ёзибгина жавоб бериш мумкин эди. Мана шу тариқа болалар адабиётининг классик асари — «Тимур ва унинг командаси» пайдо бўлди.

Адибнинг илк қиссаларидан бири — «Мактаб»да революция ғалабаларини ҳимоя қилиш йўлида қон тўккан янги авлоднинг шаклланиши ҳикоя қилинса, «Узоқ эллар» асарида бу мавзу яна ҳам кенгроқ планда акс эттирилади. «Ҳаворанг пиёла» ҳикоясида коммунистик қурилишнинг энг муҳим вазифаларидан бири — ота билан онанинг ўз болаларини тарбиялашдаги юксак масъулият ҳисси куйланади.

1939 йилнинг бошларида «Красная новь» журналида Гайдарнинг «Телеграмма» ҳикояси чоп қилинди. Кейинчалик бу ҳикоя бутунлай қайтадан ишланиб, «Чук ва Гек» номи билан китоб қилиб босиб чиқарилди.

Аркадий Гайдар умрининг охирги дақиқаларида кундалик дафтарига «ўз ижодий йўлига бир назар ташлаш истаги бор эканлиги»ни ёзган эди. Фикримизча, адиб бу истагини энг сўнгги асарларидан бири бўлган «Ёнар тош»да ифодалайди.

«Ёнар тош» эртагида ҳикоя қилинишича, ботқоқлик қаърига чўкиб ётган тошни тоғнинг баланд чўққисига олиб чиқиб майдаланса, инсонни яшартирар эмиш. Ивашка исмли бир бола эзгу иш қилмоқчи бўлибди. У кўп йиллардан буён колхоз боғини қўриқлаётган майиб чолни яшартиришни ният қилибди. Лекин чол Ивашканинг ниятини эшитиб, хафа бўлибди. Негаки, унинг бутун ҳаёт йўли маънили ўтган эмиш. Алқисса, ҳеч ким ҳаётини қайтадан қуришни истамабди. Ҳатто Гайдарнинг ўзи ҳам бир марта ўша тоққа чиқиб, кечган ҳаёт йўлига назар ташлабди. Назар ташлабди-ю, қайтадан яшаришни истамабди.

Ҳа, совет болалар адабиётининг пойдеворини қўйганлардан бири, улкан қалб эгаси Аркадий Гайдар орқасига қараса, афсус қилмайдиган ҳаётий ва ижодий йўлни босиб ўтди. Матонатли инсоний қиёфаси, ажойиб асарлари билан Гайдар фақат болалар учун эмас, балки барча совет кишилари учун ҳам ҳамиша азиз сиймо бўлиб қолаверади.

Пирмат ШЕРМУҲАМЕДОВ.

Тошкент саноат корхоналарининг коллективлари белгиловчи йил топшириқларини барвақт бажариш йўлида астойдил меҳнат қиляпти. Суратларда: (юқоридан) — Бадиий буюмлар фабрикасининг чевар тикувчилари С. Мирзаева ва Я. Маҳмудова иш устида. Пастда: «Юлдуз» тикувчилик фирмасининг илғор мотористкаси Р. Исмоилова.

А. Тўраев фотолари.

«МЮЗИК-ХОЛЛ» САФАРГА ЧИҚҚАНДА

ОЛҚИШЛАРГА БУРКАНИБ

Ўрта Осиёда илк марта ташкил этилган Тошкент «Мюзик-Холл» эстрада ансамбли саҳнага чиққанига ҳам ярим йилдан ошди. Бу даврда ансамбль мамлакатимизнинг турли шаҳарлари саҳнасида санъатсеварларни мамнун этди. «Мюзик-Холл» сафар чоғида мухлисларда қандай таассурот қолдирди. Ансамблнинг репертуари яна кенгайтириладими? Ёш коллективнинг янги йил режалари қандай? Биз бу борада «Мюзик-Холл» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош режиссёри республика халқ артисти Ботир Зокировнинг фикрини олдик:

— Санъат, куй ва қўшиқ дилларни бир-бирига пайванд қилади, деган гап ҳақлигига сафар чоғида яна бир бор чуқур ишондик. Қаерда бўлмайлик, томошаларимизга асос қилиб олинган «Шаҳризода» эртагининг қаҳрамони Синдбод-сайёҳни мухлислар илиқ кутиб олдилар. Биз бошлаган хайрли ишни ҳар ерда қўллаб-қувватланганлиги таҳсинга лойиқ. Янги программа асосида Тошкентда кўрсатилган концертларимиздан кейин ансамблимиз Нева соҳилига — Ленинградга йўл олди. Янги йил арафасида эса, Ўзбекистон пойтахтида Украина шаҳарлари ва Шимолий Кавказ бўйлаб кўрсатган концертларимизнинг ўзига хос ҳисоботини намойиш қилдик...

Икки ойлик сафар биз учун ғоят аҳамиятли бўлди. Коллективимиз Киев, Днепродзержинский, Днепропетровск, Николаев, Кисловодск ва Пятигорск шаҳарларида концерт берди. Украина шаҳар, қишлоқларида ҳам, Кавказ тоғлари этакларида яшовчи маҳаллий аҳолининг санъат шинавандалигини кўрдик. Сафарга пухта ҳозирлик кўрганимиз қўл келди. Самарқанд, Каттақўрғон ва Навоий шаҳарлари саҳнасида берган концертларимиз ўзига хос машқ-синов бўлганди. Репертуаримизга киритилган ҳар бир номер устида қайта-қайта иш олиб бориш-артистларимиз маҳоратининг ошишида муҳим омил бўлди.

Октябрь ойининг ўрталарида театрлаштирилган кўрсатувларимиз биринчи бор Киев томошабинларига тақдим этилди. Залга 4 мингга яқин томошабин тўпланганди. Ҳар бир чиқишимиз қарсаклар билан олқишлаб турилди. Режалаштирилган тўрт концертдан иккитасини Киевдаги «Октябрь» саҳнасида намойиш этдик. Қўлга киритилган муваффақиятларимизни «Укконцерт» аҳли юқори баҳолади:

Киевда қўлга киритилган ютуқлардан кейин ансамблимиз Днепропетровскка парвоз қилди. Бу ерда пўлат қуювчилар, оловкор металлурглар, студентлар даврасида концерт берилди.

Шундан кейин Шимолий Кавказ томон жўнадик. Ансамбль Кисловодск ва Пятигорск курорт шаҳарларида ноябрнинг охирига қадар концерт берди. Мазкур оромгоҳларда мамлакатимизнинг, шунингдек, республикамизнинг шаҳар, қишлоқларидан дам олиш учун келганлар даврасида учрашувлар ўтказдик. Қаерда бўлмайлик, Тошкент «Мюзик-Холл»и ўз томошабинига эга бўлиб бораётганлигини кўриб беҳад шодландик. Концертлар давомида мухлислар республикада хизмат кўрсатган артист Луиза Зокирова, республика комсомоли мукофоти лауреати Ноуфал Зокиров ва Одил Камолхўжаев, коллективимиз аъзоларидан Элёр Иброҳимовларнинг чиқишларини қарсаклар билан кутиб олдилар.

Янги йил навқирон ансамблимиз учун ўзига хос имтиҳон мавсуми бўлади. Илк сафарни андижонликлар меҳмони бўлишдан бошладик.

А. КОМИЛОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30— МОСКВА. 18.20 — ТОШКЕНТ. 18.30 — Телевизион қўғирчоқ театри. 19.00 — Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ёзувчи Рауф ГАЛИМОВ ижоди. 20.15 — Муз устида тошкентлик фигурачилар. 20.50 — Ленин ҳузурида. 21.00 — «Ахборот». 21.30 — Концерт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Қурилиш ва муқобил план. 22.50 — **Учар йигит** (бадиий фильм) ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Цирк программаси. 12.25 — **Ўша январда** (бадиий фильм). 16.20 — МОСКВА. 17.10 — Ўқув кўрсатуви. 17.55— Телеочерк. 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Буратино кўргазмаси. 19.15 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.45 — Бизнинг муқобил план. 20.55 — **Инженер** (фильм-спектакль). 22.00 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — Фильм-спектаклнинг давоми. 23.25 — Концерт. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Телефильм. 19.30 — Ўқув кўрсатуви. 20.10 — Социалистик мусобақа кенг қулоч ёйсин. 20.30 — СССР халқлари куйлари. 20.10 — **Азаматларимиз сири** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 23/I да **Масхарабоз**, 24/I да **Травиата**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА — 22/I да **Бой ила хизматчи**, 23/I да **Ой тутилган кунда**, 24/I да **Ўғирланган умр**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 23/I да **Ажаб савдолар**.

КИНО

Надежда — «ВОСТОК (жуфт соатларда). САНЪАТ САРОЙИ. «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун). «СПУТНИК» (11.00 15.00, 16.00, 21.00).

Қувноқ қисса — «МОСКВА», «ҲАМЗА», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Ўтли қор — Ғ. ҒУЛОМ (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Санников ери — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Осиё устида бўрон — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Ўртоқ генерал — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда). «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Қонли тош — С. РАҲИМОВ номли (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Тоғлар чорлайди — А. НАВОИЙ номли (11.00, 12.30).

Ҳур қизлар — А. НАВОИЙ номли (14.00, 17.00, 20.00), «СПУТНИК» (12.00, 13.00, 17.00, 18.00, 20.00).

ОТАЛАР ВА БОЛАЛАР

Газетамизнинг шу сонидан бошлаб «ОТАЛАР ВА БОЛАЛАР» рубрикаси остида мақолалар, лавҳалар ва очерклар бериб борамиз.

Бу ҳаётий лавҳаларда ажойиб ота ва оналаримиз, уларнинг фидойиликлари, улкан ишлари ҳақида ҳикоя қиламиз.

Маълумки, ҳар бир авлод келажак эстафетасини ўз фарзандлари қўлига топширади.

Эртанги авлод—бизнинг севимли ўғил ва қизларимиз, улар меҳнатимиз, муваффақиятларимиз, юксак идеал ва эътиқодларимизнинг давомчиларидир.

Ота ва оналарнинг кураш ва зафарларига муносиб фарзандлар ҳақидаги мақолалар ҳам газетамиз саҳифаларидан ўрин олади. Табиийки, уларда оталар ва оналар билан фарзандлар орасидаги муносабат, тарбия, одоб масалалари хусусида ҳам гап боради.

Ишонамизки, оталар ўз фарзандлари ҳақида, фарзандлар ўз оталари ва оналари ҳақида фикр билдирадилар.

СИЗ НИМА ДЕЙСИЗ?

Отам меҳрибон онажонимизга қўл кўтаргани эс-эс ёдимда. Кейин отам «Сенлар менга керак эмассанлар», деб ташлаб чиқиб кетди. Орадан йиллар ўтди. Ўртага қариндошларимиз тушишди. Отам уйга қайтиб келди. Бир йил ўтар-ўтмас отам билан онам яна ажрашиб кетишди. Укам жуда ёш эди. Мен мактабга қатнардим. Тўсатдан бетоб онам ётиб қолдилар. Онамни касалхонага олиб кетишди. Уй ишлари менга қолди. Укам бўлса аялаб тихирлик қиларди. Иссиқ-совуғимиздан қўшнилар, тоғам хабардор бўлиб туришди. Отам шу кетганча елдай йўқ бўлиб кетди. Онам ҳаётдан кўз юмди. Тоғам бизни бағрига олди. Унга осон эмас эди. Қарамоғида ҳали қўли ишга етмаган жўжабирдай жон...

Бир куни тоғамнинг йўқлигида укамни олиб, болалар уйига кетиб қолдим. Кетимиздан қидириб келган тоғам койиндилар:

— Ўнтаси сиққан уйга сенлар сиғмасмидиларинг?!

Биз болалар уйида қолдик. Лекин тоғам биздан кўнглини сира узолмас, тез-тез хабар олиб турарди.

Баъзида болаларини кўргани келган ота-оналарга қараб ҳавасимиз келарди. Биз онасидан эрта ажралиб, отаси бўла туриб, отасиздек эканимиздан кўнглимиз чўкар, улар бизга нега ҳаёт бердилар-у, нега бизни бунча эрта ўз меҳригоҳидан жудо қилдилар, деб ўйлардик, эзилардик...

8-синфни тугатиб, техникумга ўқишга кирдим. Бир куни қўққисдан отам пайдо бўлиб қолди. Менга меҳрибончилик қилган бўлиб, ёнидан бир қисим пул чиқарди. Умримда биринчи бор пул узатиб турган отамни кўриб ғалати бўлиб кетдим, этим жунжикиб кетди. Оғир кунлар бошимизга тушган кезларда юзингда кўзинг борми, демаган отамга энди нега керак бўлиб қолдик экан?! Уни бизнинг дийдоримизга етаклаган куч оталик меҳри, соғинчимикан, ёки омади келмаган тақдирнинг аччиқ қисматими?! Тушунолмасдим.

Кўздан йироқ — кўнгилдан йироқ, дегани ҳақ гап экан. Отам қаршисида бегонасираб, карахт қараб турардим. Бирон сўз айтишга тилим бормай, жим эдим. Бундан кейин у билан қандай муомалада бўламан. Тасаввур этолмасдим...

Отасиз ўсдик. Лекин меҳрибон тоғажонимиз, ғамхўр одамлар, она-Ватанимиз бизни кифтларида кўтариб катта қилишди. Онамиз йўқлигини, отамиз ташлаб кетганини билдиришмади, ўкситишмади. Минг раҳмат бундай саҳий қалб кишиларга!

Ҳозир ҳарбий хизматдаман. Отам билан муносабатимиз кўнгилдагидек тикланиб кетганича йўқ.

О. АБДУРАҲМОНОВ,
Оддий солдат.

ҚЎЛИМИЗ КЎКСИМИЗДА

Ота ва онам меҳрига қониб, фидойилигида тарбия топиб, ўқиб-ундим. Уларнинг номи ҳамиша қалбимнинг тўрида. Ҳозир улардан йироқдаман. Лекин ота ва онамнинг қадри, муҳаббати доимо мен билан.

Андижонда институтни битириб, Ленинск шаҳрига ишга келганимга ҳам анча вақт бўлиб қолди. Шаҳар одамларига, ишга ўрганиб, кўникиб қолдим. Хизматимдан ҳурсандман. Лекин ота-онам ёдимга тез-тез тушиб туришади. Ишдан бўш вақтларимда уларни жуда қўмсайман. Кўз олдимга дастурхон атрофида ўтирган ота ва онам, укаларим, келишади. Дадамдан хат олган куним кечаси билан уларни ўйлаб чиқаман. Дадам хатларида «Болам, янги ишда қийналмаяпсанми? — деб ёзибдилар. — Ҳар қандай янги иш дастлаб қийин бўлади, қийинчиликни эса бардошли, ўқувли одам енга олади, — деб насиҳатларида давом этадилар.— Менга ҳам осон бўлмаган (Отам узоқ йиллардан буён Андижон районидаги Куйбишев номли колхозда новвойлик қиладилар). Неча бор ёпган нонларим оқиб кетиб, юзим ерга қараган. Ҳамма қилган ишни нега мен эплай олмас эканман, деб ишга шундай берилиб кетдимки, охири чакки бўлмади. Мен ёпган нонларнинг баҳосини энди ўзинг бера қол. Ахир татиб кўргансан-ку, одамларнинг гапларини ўз қулоғинг билан эшитгансан...»

Ўқишдан бўш вақтларимда дадамга кўмаклашардим. Колхозчилар «Қўлингиз сира дард кўрмасин, барака топинг» деб олқишлаганча отамдан даста-даста нон олиб кетишарди.

Эсимни таниб бирон марта дадамнинг чарчадим, деганларини эшитмаганман. Дадам жуда эрта турардилар. Ахир, колхозчиларнинг нонуштасига иссиқ нон тайёрлаб етказишнинг ўзи бўладими?! Кечқурун уйга келганларида югуриб пешвоз чиқардик-да, салом бериб қарши олардик отамни. Улар бир зумда тетикланиб кетардилар. Бир хил оталарга ўхшаб топиб-тутиб, бизни боқиб, ўқитаётганларини пеш қилмас эдилар. Бақириб-чақирганларини эслолмайман. Лекин ўрнида тергаб ҳам турадилар. Яхши насиҳатлар қилиб, ножўя йўллардан асрайдилар. Биз ҳам ота-онамизни жуда аяймиз. Уларнинг дилини оғритмасликка ҳаракат қиламиз. Лекин баъзида хато қилиб ҳам қўямиз. Отам ёки онамнинг қулоғига етгунча биримиз йўл қўйган камчиликни иккинчимиз дарров тузатамиз.

Отам билан онам тотув яшашади. Улар бир-бирига меҳрибон, бир-бирларини аяшади. Отам бизга онангизни ҳурмат қилинг, эъзозланг, деб таълим берадилар. Ахир онани сийламай бўладими?! Ўнтамизни вояга етказиб тарбиялашнинг ўзи бўлдими? Дадам колхоз ишида банд бўлишига қарамай, уй ишларига ҳам қарашиб турадилар. Отамиз уй юмушларига қарашиб турганларида биз бир четкада қараб туролмаймиз. Қўлимиздан келганини бажариб кетаверамиз. Сингилларимизни оғир ишлардан аяймиз.

Ҳозир онамга анча енгил бўлиб қолгандир. Сингилларим онамнинг қанотига кириб қолишган, укаларим ҳам бинойидек қарашиб туришади.

Дадамнинг хатига яна бир бор кўз югуртираман. Дадам жуда аломатларда. Ўзлари билан суҳбатлашсам ҳам, хатларини ўқисам ҳам тўлқинланиб кетаман. Одамлар ичига ошиқаман.

Ота ва онажонимни эслаганда фақат эзгу-ниятлар, яхши нарсалар, яхши воқеалар кўз олдимга келади. Улар совет замонимизга хос чирой билан, ақл-заковат билан яшадилар. Қалбларимизни ҳам мана шу нур билан ёритмоқдалар. Маошимдан орттириб онамга, отамга, укаларимга совға-саломлар олиб қўйибман. Ҳадемай меҳнат отпускасига чиқаман. Қишлоғимга бориб, уларни бир суюнтиришим керак.

Бисотимда уларга бағишланган орзу-умидларим ҳали қат-қат. Улар қаршисида ҳамиша қўлимиз кўксимизда. Мен улар олдида умрбод қарздорман, ана шу қарзимнинг қандай қилиб бир қисминигина узсам, деган умиддаман...

А. ҚУРБОНОВ.

ТАБИАТ ВА ИНСОН

ҚЎРИҚХОНАЛАРДА

Қиш анча қаттиқ келди. Далалар, овлоқлар ва қамишзорларни қалин қор босди. Кечалари изғирин туриб, кучли совуқ бўляпти. Шу боисдан ҳам республикамиз қўриқхоналари ва табиий майдонларидаги турли паррандалар ва жониворлар бирмунча қийин аҳволда қолдилар. Катта-кичик ҳайвонлар ҳам, қушлар ҳам қор остидан озуқа топишлари мушкуллашди. Бухоро яйловларида яшайдиган камёб буғу, чўл қуёнлари ва бошқа хил туёқлилар қор титкилашяпти. Чотқол ва Шаҳрихон тоғларидаги какликлар, қирғовуллар одамларга яқин жойларга, қишлоқлар томон учмоқдалар.

Ҳайвону паррандаларга ёрдам қўлини чўзиш тадбирлари амалга оширилди. Республика ов хўжалигига қарашли қўриқхоналарда жониворларга озуқалар етказиб берилмоқда. Бунинг учун ҳаво транспорти ва машиналардан самарали фойдаланилмоқда. Бугунгача ов майдонларига етказилган ҳашак 700 центнерга етиб қолган бўлса, паррандабоп ғалла чиқиндиси 1100 центнердан ошиб кетди. Ов хўжалиги ходимлари жамоатчилик ёрдамида ҳайвон ва паррандаларга ёрдам кўрсатиладиган алоҳида жойларни белгилашди.

Хўш, жониворларга ёрдам кўрсатиш билан бирга уларни ов қилиш мумкинми, деган савол туғилади. Маълум бўлишича, фақат маълум қуш-ҳайвонларнигина овлаш мумкин экан. Жумладан, ов хўжаликлари ва яйловларда сувда сузувчи ва чўл паррандаларини, қуён ва туёқли жониворларни белгиланган миқдорда отишга руҳсат этилади. Шунингдек январнинг охирига қадар мўйнали ҳайвонлардан тулки, чўл тулкиси, ёввойи мушук ҳамда савсар овлашга ижозат берилади. Савсарни руҳсатномаси бўлган кишиларгина овлашлари мумкин. Бўри ва чия бўри овлашга ҳам руҳсат этилади.

Қорақалпоғистон АССРдан бошқа ерларда «Ўзбекбирлашув» билан тузилган шартномага кўра ондатра овлашга руҳсат этилади. Балиқ овини севганлар Арнасой ва Айдар кўлида ов қилишлари мумкин.

Б. КРИЛОВ,
«Узбекохоторибаксоюз»нинг катта овчиси.

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги махсус экспериментал ремонт-ишлаб чиқариш корхонасининг Марказий базасига

металл конструкциялари бўйича слесарлар, насос ускуналари бўйича йиғувчи слесарлар, асбобчи-слесарлар; газ-электр пайвандчилар, газ резчиклар, автоматчи токарлар, токарлар, электр созловчилар, темирчилар, расточниклар, дурадгорлар, моделчилар, ёғоч ишлаш бўйича станокчилар — иш ҳақи—ишбай; страпилчи-такелажчилар; асбобсоз слесарлар, слесарь-сантехниклар, кондиционерлар ва вентиляция ускуналарини ремонт қилиш бўйича слесарлар, ускуналарни ремонт қилиш бўйича слесарлар; чархловчи - шлифовкачилар, ғишт терувчилар, тунукачилар ва бўёқчилар, электр монтерлар, барча мутахассисликлар бўйича ёрдамчи ишчилар —иш ҳақи — вақтбай-мукофотли.

КЕРАК

Ишчилар иш жойига ва ишдан уйларига завод автотранспортида олиб борилади.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан, оилалилар — олти ой мобайнида уй-жой билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Бектемир посёлкаси, Лихачев кўчаси, 41уй (63-автобуснинг «9-автобаза» бекати, 7, 15, 125, 130 автобусларнинг «Қўйлиқ» бекати);

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй-Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси.

Ўзбекистон ССР Социал-таъминот министрлиги республика миқёсидаги пенсионер **Марзия МУҚИМОВАнинг** вафот этганлигини билдириб, марҳуманинг оиласига чуқур таъзия изҳор этади.

«Узбекнефть» нефть саноати бирлашмаси коллективи бирлашма бошлиғининг ўринбосари О. В. Бердиевга онаси **Баҳринисо БЕРДИЕВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р. 01149. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. № 18.